

Wykład:

INFLACJA

Inflacja - definicja

Inflacja – wzrost ogólnego poziomu cen
[spadek wartości pieniądza].

Deflacja – spadek ogólnego poziomu cen.

Dezinflacja – spadek tempa inflacji.

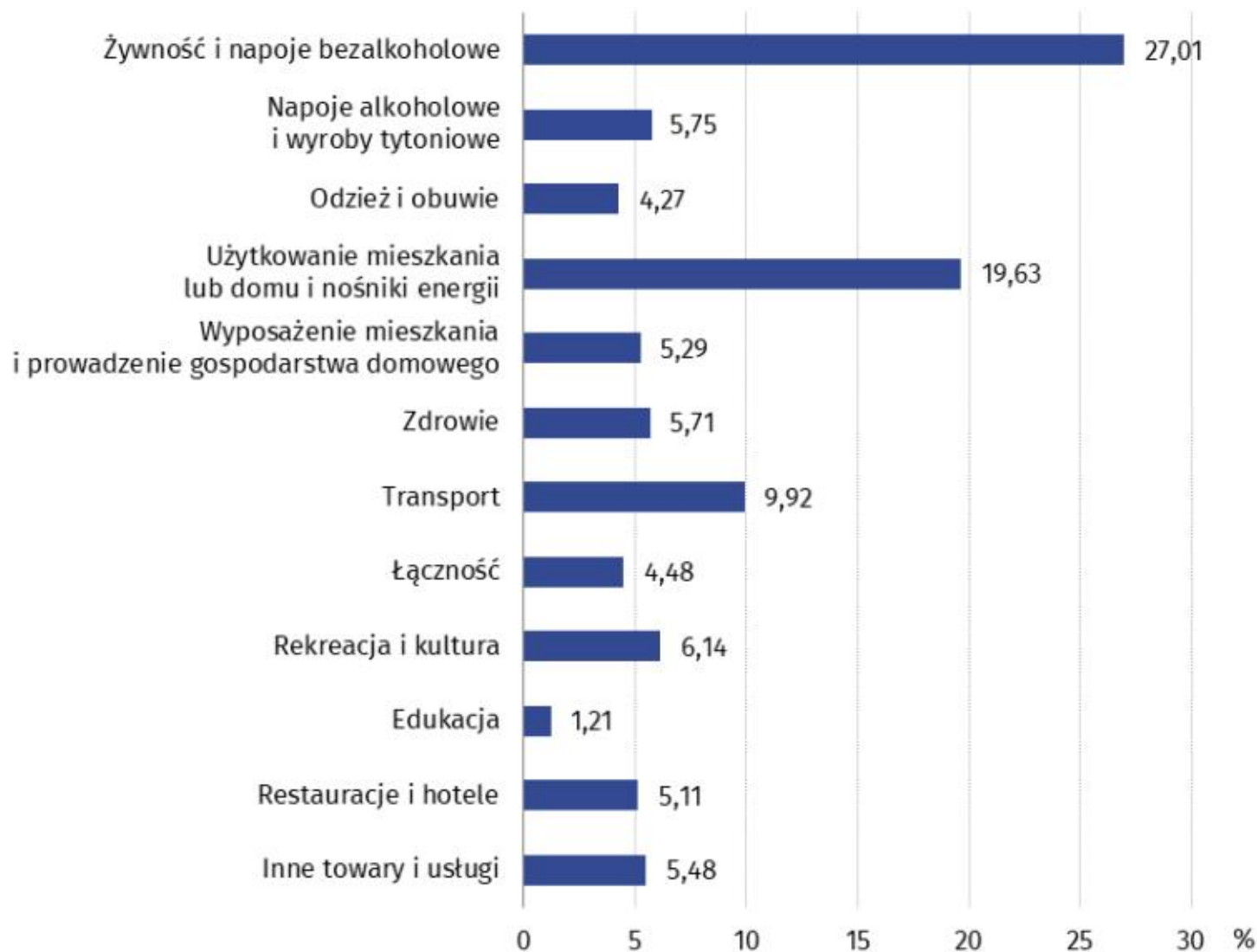
Pomiar inflacji - CPI

Indeks cen konsumpcyjnych (CPI – Consumer Price Index) – obliczany jest na podstawie obserwacji zmian wytypowanych towarów i usług konsumpcyjnych (od 1500 do 1800), w kilkuset punktach na terenie całego kraju.

Notowania cen są prowadzone przez ankieterów Urzędów Statystycznych w około 35 tys. punktów notowań cen zlokalizowanych w 207 rejonach badania na terenie całego kraju.

System wag stosowany w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2023 r.

Źródło: GUS, 2023.

Ceny detaliczne towarów i usług konsumpcyjnych X 2022

WYSZCZEGÓLNIENIE	10 2022		
	10 2021= =100	12 2021= =100	09 2022= =100
OGÓŁEM	117,9	115,6	101,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	122,0	117,9	102,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	109,9	109,4	100,8
Odzież i obuwie	107,0	107,6	103,2
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	128,7	125,0	101,5
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	112,4	111,9	101,2
Zdrowie	108,5	108,1	100,7
Transport	117,3	114,2	103,1
Łączność	103,3	103,6	100,0
Rekreacja i kultura	114,8	112,9	100,7
Edukacja	113,5	113,4	102,0
Restauracje i hotele	118,5	116,4	101,1
Inne towary i usługi	111,9	110,8	100,7

Węgiel Orzech II...

2 949,00 zł

Wyroby Węglowe ...

Bezpłatna dostawa

Źródło: GUS, 2022.

WYSZCZEGÓLNIENIE	09 2023		
	09 2022= =100	12 2022= =100	08 2023= =100
OGÓŁEM	108,2	105,1	99,6
Żywność i napoje bezalkoholowe	110,4	104,3	99,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	110,5	108,8	100,3
Odzież i obuwie	104,3	101,0	102,5
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	109,5	108,9	99,8
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	108,1	105,1	100,3
Zdrowie	106,1	104,2	97,4
Transport	97,2	94,5	97,1
Łączność	107,6	106,3	99,5
Rekreacja i kultura	108,6	106,3	98,5
Edukacja	111,1	108,3	104,9
Restauracje i hotele	112,0	108,6	100,7
Inne towary i usługi	110,0	107,8	100,2

Ceny detaliczne towarów i usług konsumpcyjnych IX 2023

Węgiel Orzech II
28MJ 30-50 mm
(przeznaczenie:
piece kaflowe,...
1689,00 zł

Źródło: GUS, 2023.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu 2022 r. (IX 2021 = 100)

Żywność	120,0
w tym:	
Ryż	126,3
Mąka	147,7
Pieczыwo	130,5
Makarony i produkty makarony	118,6
Mięso	122,7
w tym:	
Mięso wołowe	132,1
Mięso cielęce	114,9
Mięso wieprzowe	123,5
Mięso drobiowe	140,4
Wędliny	115,8
Ryby i owoce morza	120,8

Mleko, sery i jaja	123,6
w tym:	
Mleko	130,6
Jogurt, śmietana, napoje i desery mleczne	119,8
Sery i twarogi	126,1
Jaja	116,8
Oleje i tłuszcze	140,1
Tłuszcze roślinne	148,7
Tłuszcze zwierzęce	133,9
w tym masło	133,6
Owoce	111,6
Warzywa	108,8
Cukier	206,8

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu 2022 r. (IX 2021 = 100)

UŻYTKOWANIE MIESZKANIA LUB DOMU I NOŚNIKI ENERGII	129,9
w tym:	
Opłaty na rzecz właścicieli	117,5
Zaopatrywanie w wodę	103,3
Wywóz śmieci	108,2
Usługi kanalizacyjne	109,1
Nośniki energii	144,3
Energia elektryczna	105,1
Gaz	135,6
Opał	272,2
Energia ciepła	121,0

TRANSPORT	116,4
w tym:	
Środki transportu	109,4
w tym samochody osobowe	109,3
Paliwa do prywatnych środków transportu	118,3
Olej napędowy	133,1
Benzyna	112,0
Gaz ciekły i pozostałe paliwa do prywatnych środków transportu	110,6

ODZIEŻ I OBUWIE	107,0
w tym:	
Odzież	106,7
Obuwie	107,3

Źródło: GUS, 2022.

Rodzaje inflacji - wg tempa wzrostu cen w skali roku

do 5%

- inflacja pełzająca

5,1 - 10%

- inflacja krocząca

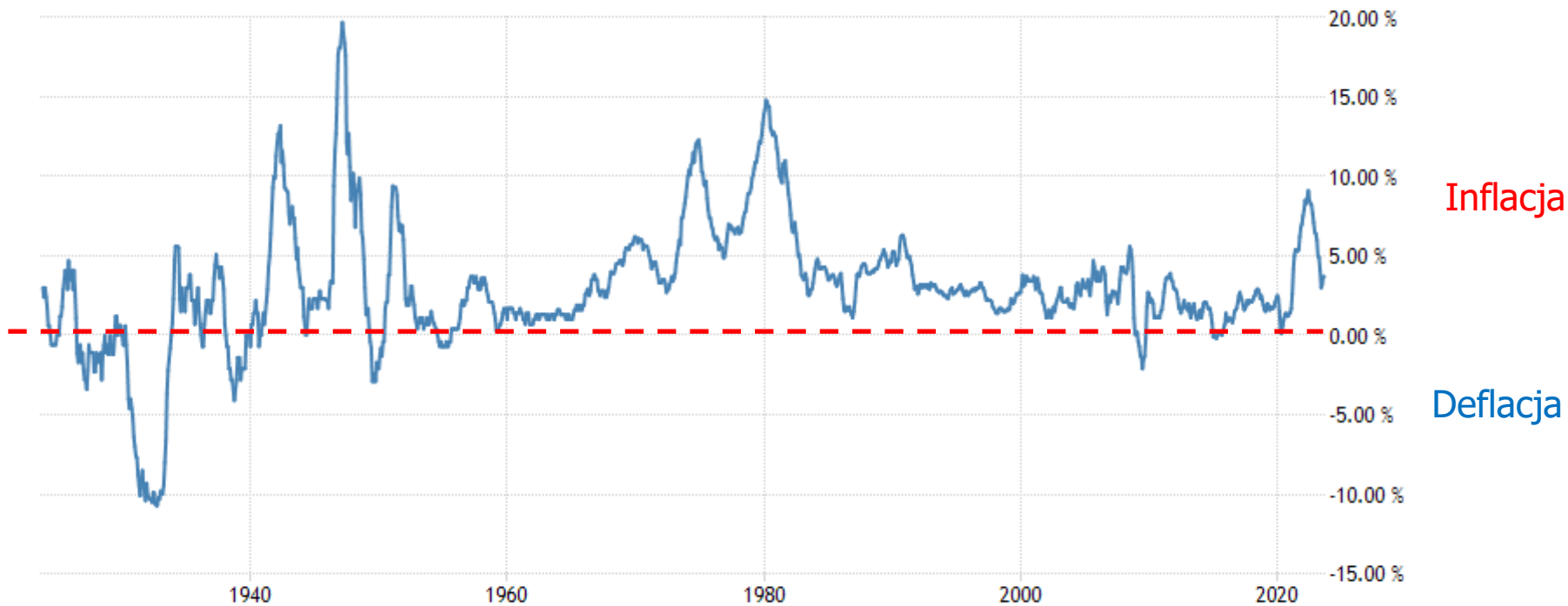
10,1 - 50% (ew. 10,1 - 100%)

- inflacja galopująca

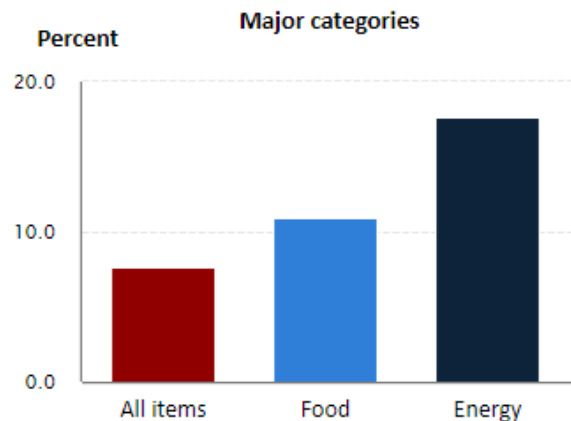
pow. 50% (ew. pow. 100%)

- hiperinflacja

Inflacja i deflacja w USA w latach 1920-2023

TRADINGECONOMICS.COM | U.S. BUREAU OF LABOR STATISTICS

CPI December 2022
6,5%

3,7%
IX.2023

Rok	Stopa inflacji (CPI) (w %)
2013	0,9
2012	3,7
2011	4,3
2010	2,6
2009	3,5
2008	4,2
2007	2,5
2006	1,0
2005	2,1
2004	3,5
2003	0,8
2002	1,9
2001	5,5
2000	10,1
1999	7,3
1998	11,8
1997	14,9
1996	19,9
1995	27,8
1994	32,2
1993	35,3
1992	43,0
1991	70,3
1990	585,8
1989	251,1

Stopa inflacji w Polsce, 1989-2022

2022	14,4
2021	5,1
2020	3,4
2019	2,3
2018	1,6
2017	2,0
2016	-0,6
2015	-0,9
2014	0,0

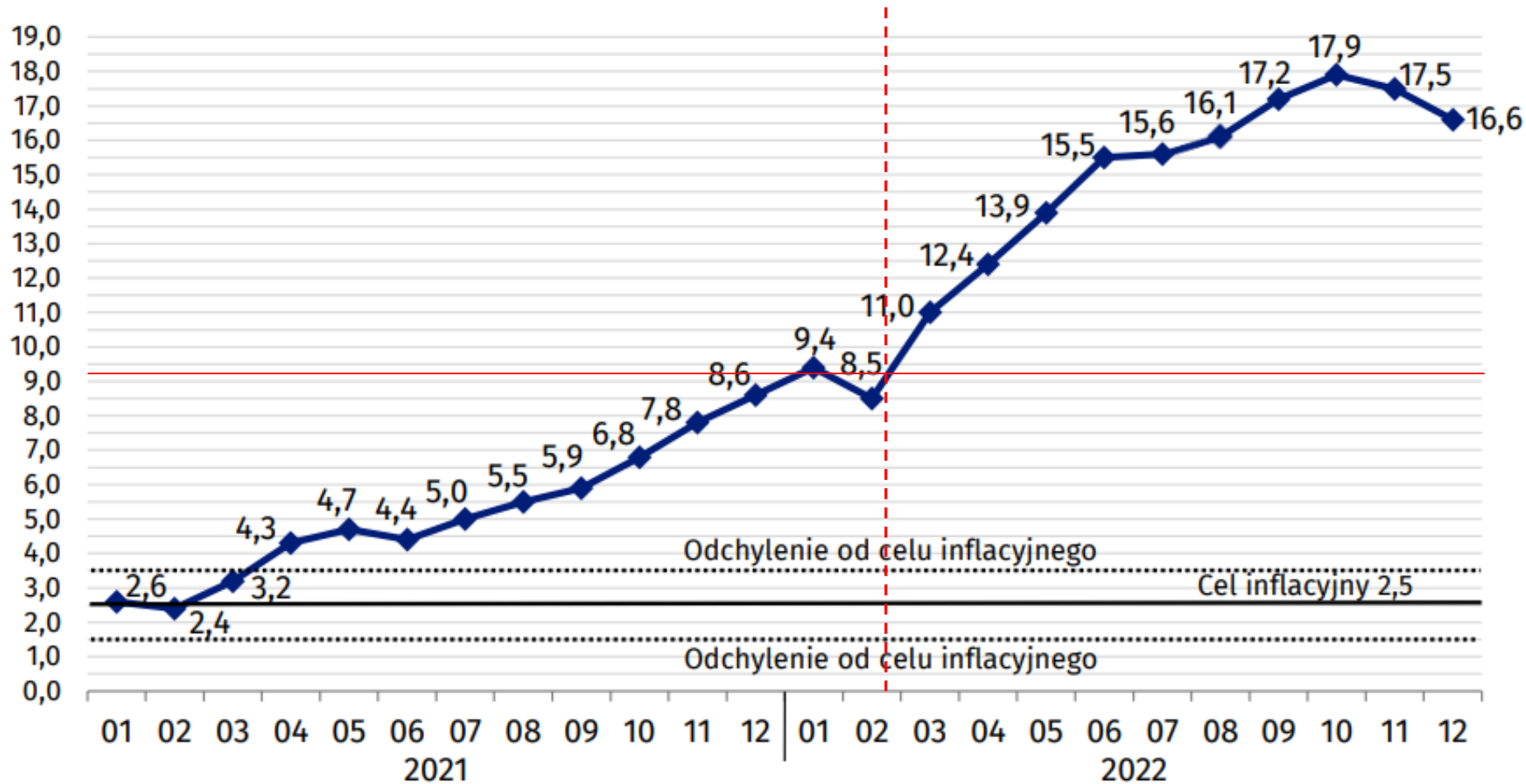
← dezinflacja

← deflacja

← hiperinflacja

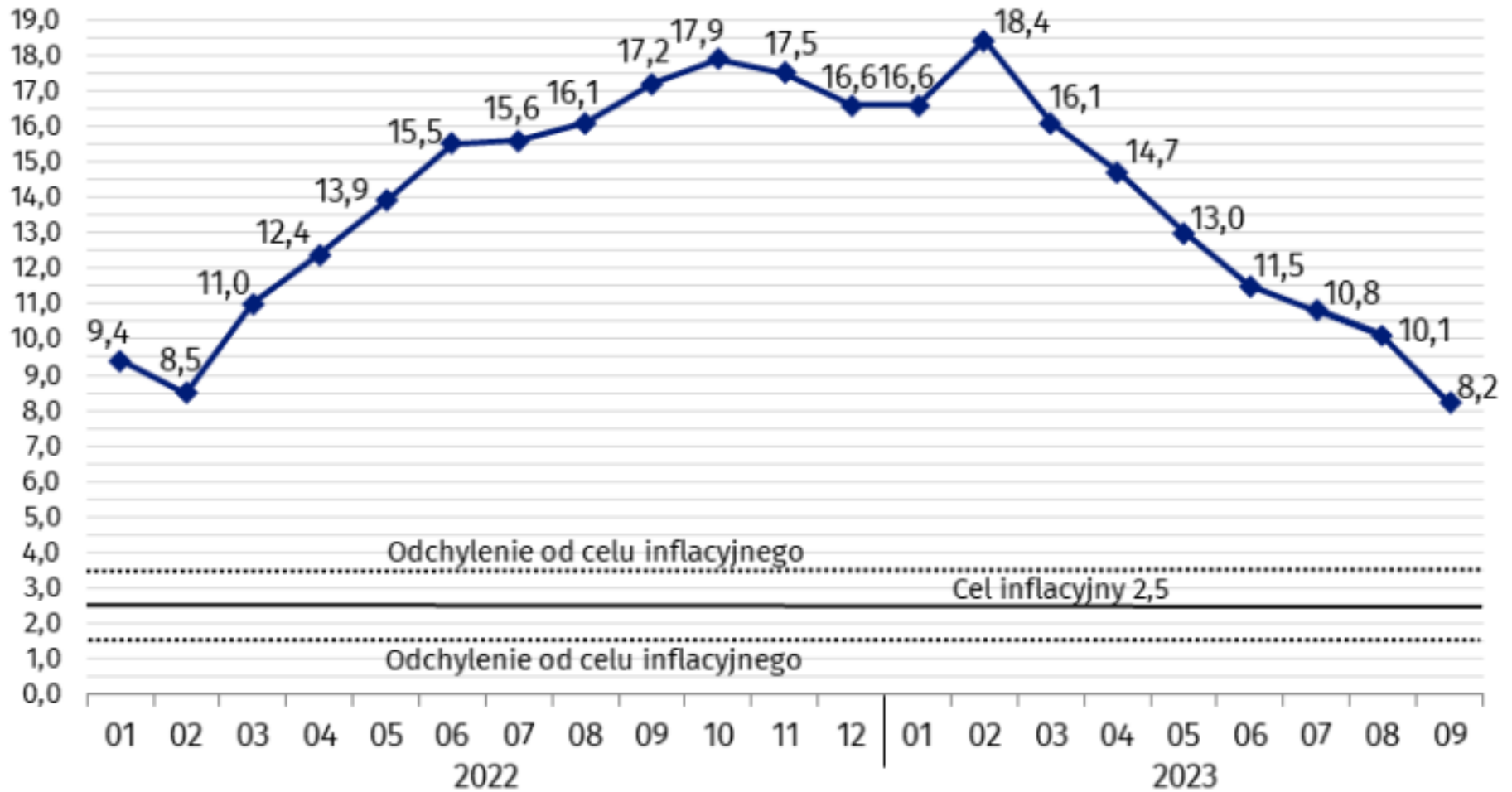
Źródło: GUS, 2021.

Stopa inflacji w Polsce, 2021 - 2022

Źródło: GUS, 2023.

Stopa inflacji w Polsce, 2022 - 2023

Koszty inflacji (mikro)

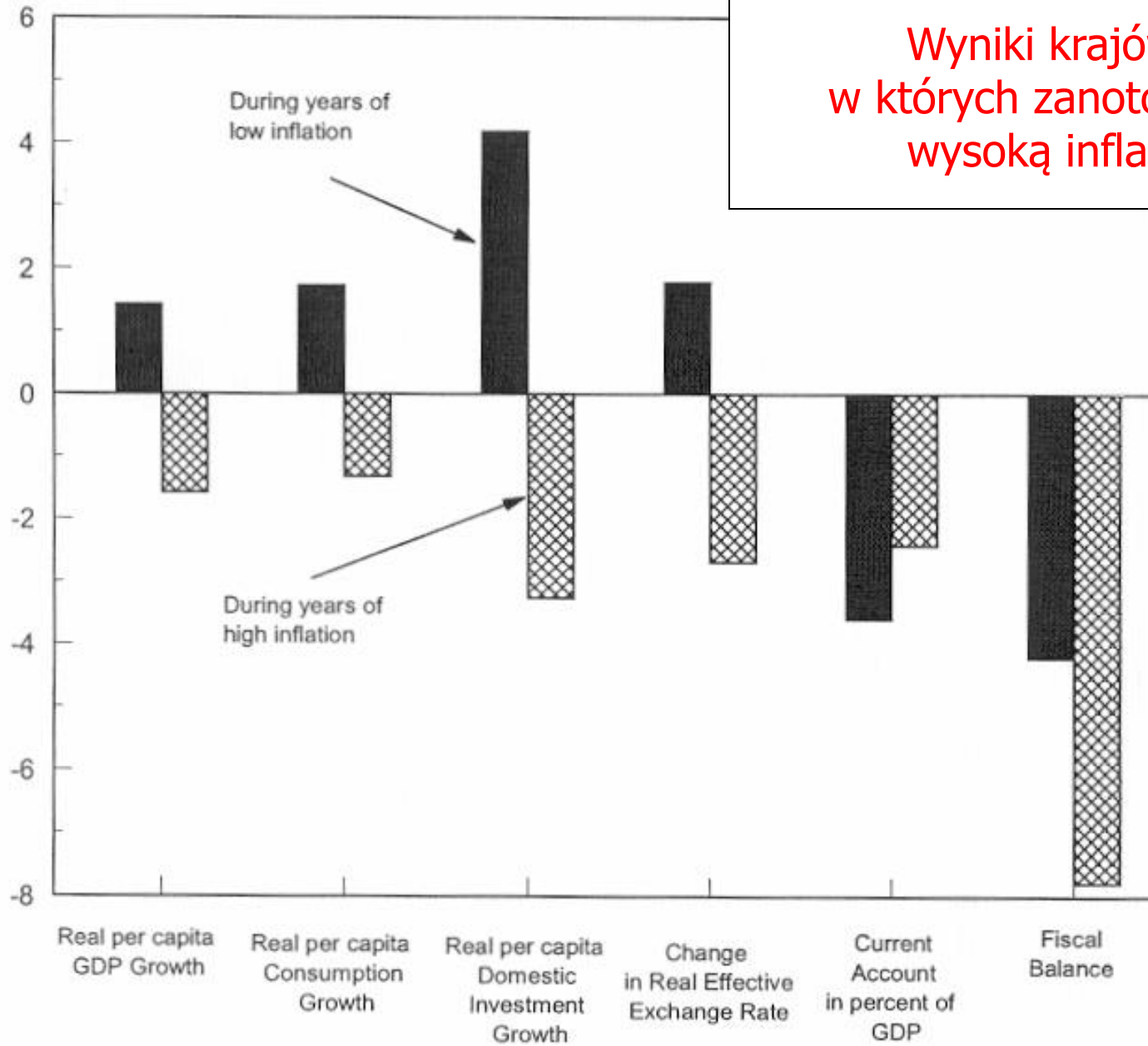
- ✓ straty posiadaczy gotówki
- ✓ koszty zmienianych kart dań
- ✓ koszty zdzieranych zelówek
- ✓ straty pożyczkodawców (przy stałym %)
- ✓ straty pożyczkobiorców (przy zmiennym %)
- ✓ straty firm mających słabą pozycję na rynku
- ✓ strata czasu (planowanie, inwestowanie, analizy)
- ✓ straty osób posiadających stałe dochody
- ✓ redystrybucja dochodów
- ✓ taksflacja

Koszty inflacji (makro)

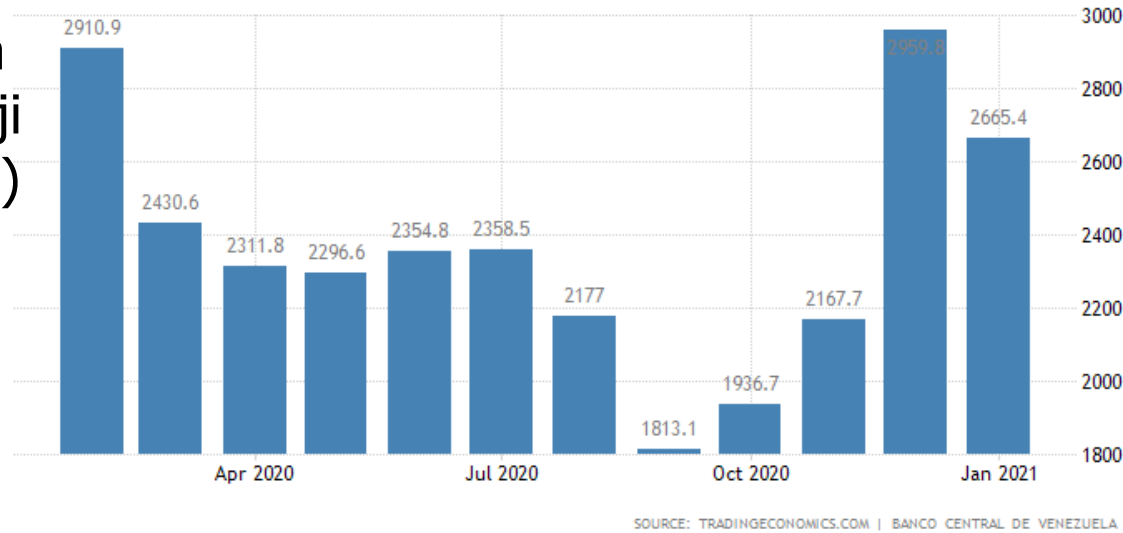
- ✓ spadek dochodów realnych
- ✓ wzrost nominalnych stóp %
- ✓ pojawienie się oczekiwań inflacyjnych
- ✓ zmniejszenie tempa wzrostu gosp. (w długim okresie)
- ✓ brak zaufania do walut

Wyniki krajów,
w których zanotowano
wysoką inflację

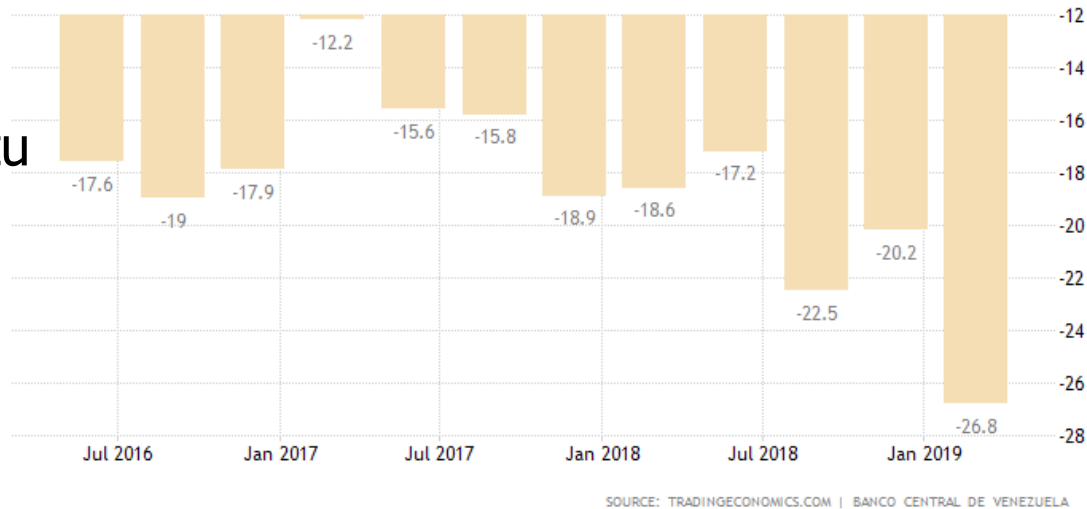

Inflacja i wzrost PKB w Wenezueli

Stopa inflacji (w %)

Stopa wzrostu PKB (w %)

317,6%
IX.2023

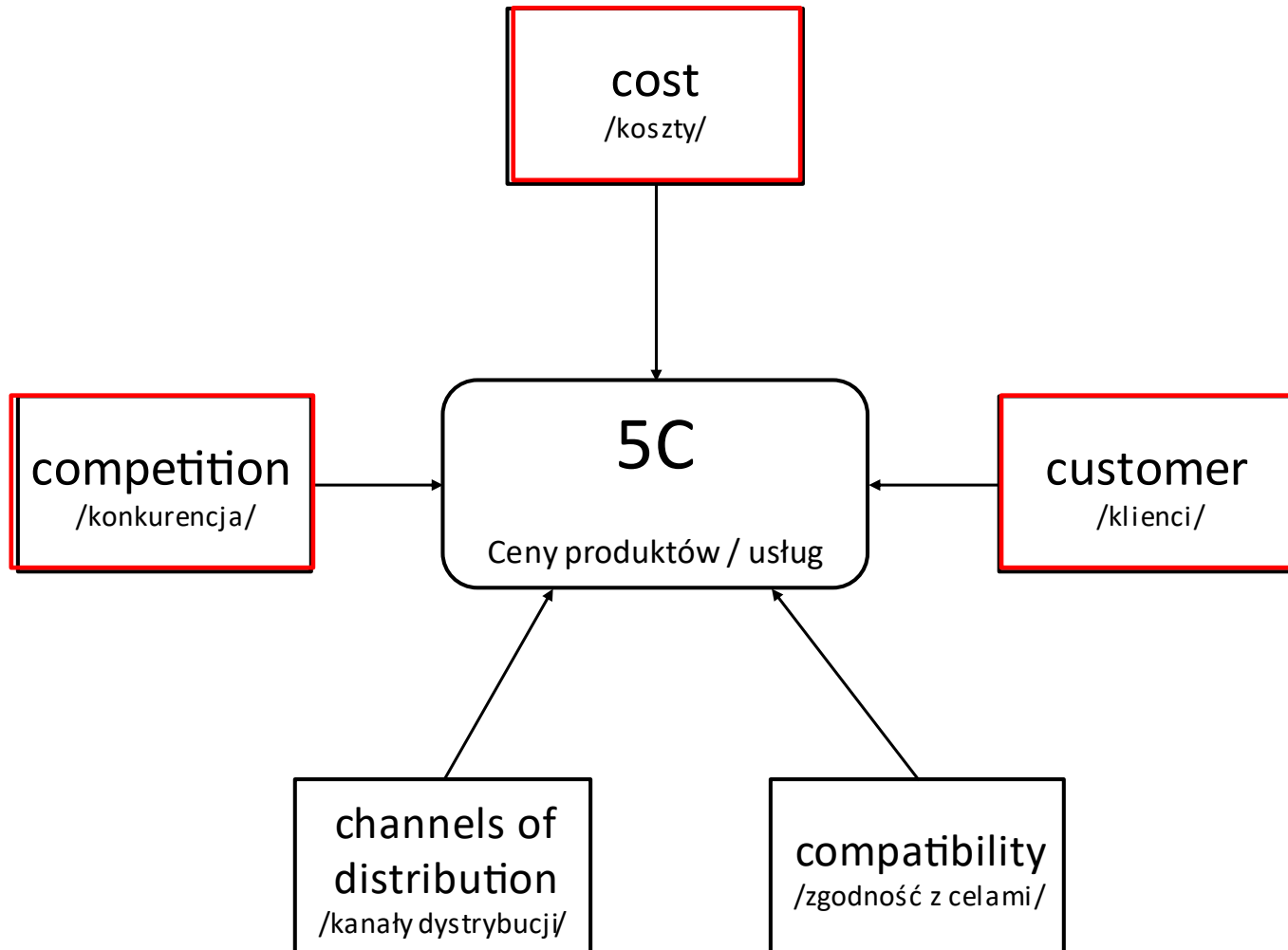
Rodzaje inflacji - wg przyczyn

Inflacja pchana przez koszty (*cost-push inflation*) - występuje wtedy, gdy cena jednego lub kilku zasobów ulega zwiększeniu oraz w sytuacji, gdy nałożone są ograniczenia na podaż jednego lub kilku zasobów.

Inflacja ciągniona przez popyt (*demand-pull inflation*) - występuje wtedy, gdy całkowita wielkość planowanych wydatków wzrasta szybciej niż całkowita wielkość produkcji.

Inflacja strukturalna (*structural inflation*) - występuje wtedy, gdy producenci nie są w stanie nadążyć za zmianami struktury popytu i pojawiają się niedobory najbardziej poszukiwanych produktów.

Kształtowanie cen w przedsiębiorstwach

Cost (koszty)

Przy ustalaniu cen przedsiębiorstwo nie może ignorować **kosztów**, jakie ponosi przy produkcji / świadczeniu usług.

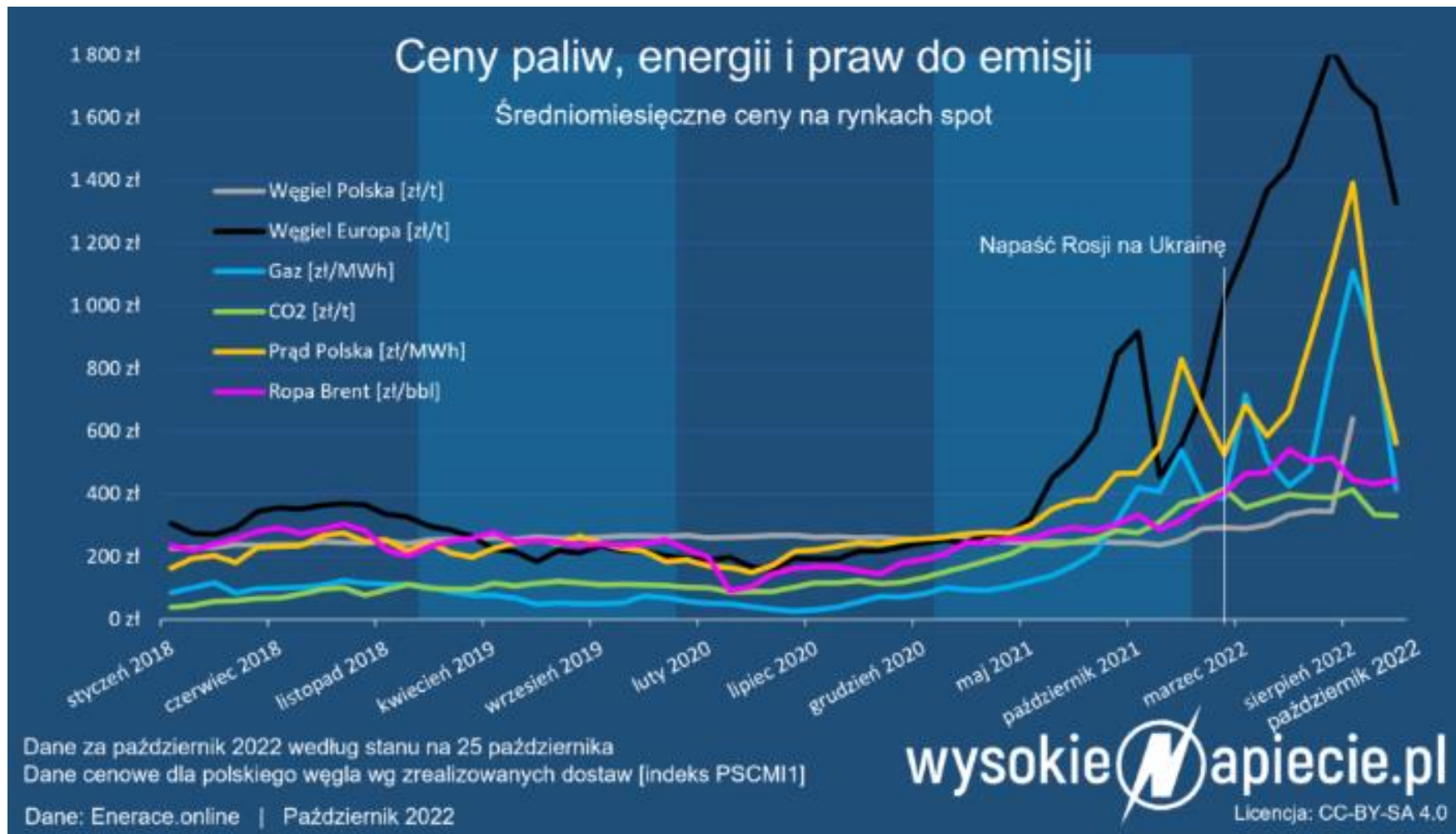
Cena powinna pokryć wszystkie koszty i zapewnić firmie odpowiednią marżę zysku.

Wyszczególnienie	Kwota (w zł)
Koszty materiałowe	0,50
Koszty pracy	1,00
Koszty produkcji*	0,50
RAZEM	2,00
Marża (50%)	1,00
CENA SPRZEDAŻY	3,00

*W tym koszty energii 0,20 zł

Ceny energii

Koszty piekarni

Prezes piekarni SPC Janusz Kazimierczuk: koszty energii wzrosły z **400 tys. zł** w grudniu 2021 r. do **2,3 mln zł** w lipcu 2022 r.

Prezes Spółdzielni Produkcyjno-Handlowej "Samopomoc Chłopska" w Kolbudach Wojciech Jaros: ostatni rachunek za gaz, jaki dostałem, opiewa na około **100 tys. zł** za miesięczne zużycie, a rok temu wynosił on **20 tys. zł**.

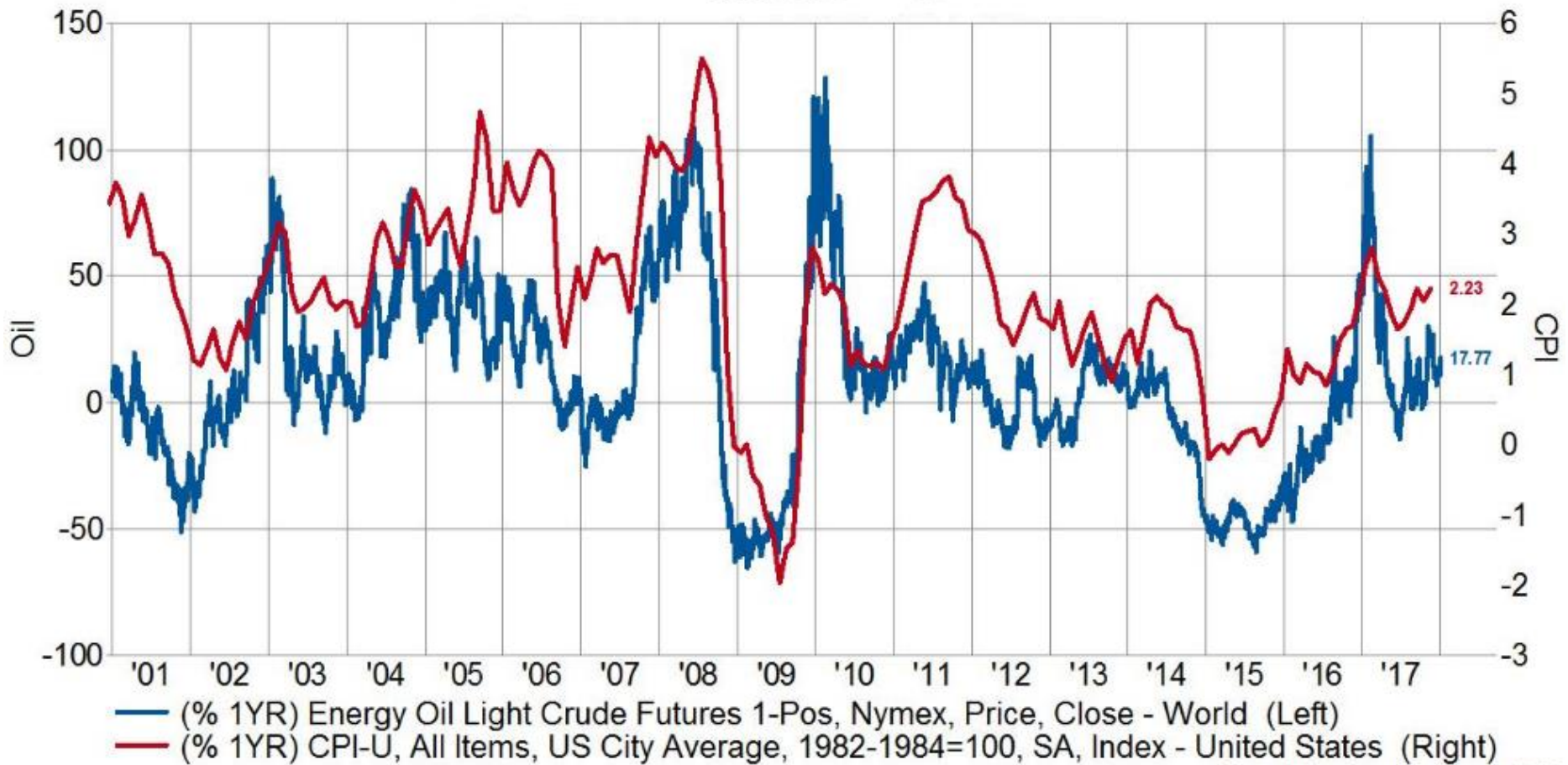
Tylko do końca roku będzie można kupić chleb wypiekany w znanej w Trójmieście piekarni "Bochen". Spółdzielnia pracy prowadząca firmę jest w stanie likwidacji. **Nie udźwignie rosnących kosztów produkcji i pracy.**

Miks energetyczny - procent energii pierwotnej przypadający na dane źródło, 2020 (w %)

Źródło energii	Świat	Chiny	Indie	Indonezja	USA	Japonia	Niemcy	Polska
Ropa	31%	20%	28%	31%	37%	38%	35%	32%
Węgiel	27%	57%	55%	43%	10%	27%	15%	42%
Gaz	25%	8%	7%	20%	34%	22%	26%	19%
Wodne	7%	8%	5%	2%	3%	4%	1%	0%
OZE	6%	5%	4%	5%	7%	7%	18%	7%
Jądrowe	4%	2%	1%	0%	8%	2%	5%	0%
RAZEM	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Źródło: BP Statistical Review of World Energy, June 2021.

Ceny ropy a inflacja w USA

Notowania cen ropy naftowej Brent w USD, 2000-2022

ROPA 2022-12-05 : **83,01 USD/baryłka** **-2,97%** **-2,54**

ROPA

Kurs odniesienia:	88,26 (07-11-30)
Data początkowa:	2007-12-03
Data końcowa:	2022-12-02
Zmiana:	-3,07%
Zmiana:	-2,71
Minimum:	15,99 (20-04-22)
Maksimum:	147,50 (08-07-11)
Średni:	78,40

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
4,2	3,5	2,6	4,3	3,7	0,9	0,0	-0,9	-0,6	2,0	1,6	2,3	3,4	5,1	14,4

Notowania cen ropy naftowej Brent w USD, 2022-2023

ROPA

88,03 USD/baryłka **-2,20%** **-1,98**

2023-10-26 21:38:00

szukaj profilu

Szukaj

ROPA

Kurs odniesienia: **93,42** (22-10-21)

Data początkowa: **2022-10-24**

Data końcowa: **2023-10-26**

Zmiana: **-3,65%**

Zmiana: **-3,41**

Minimum: **70,14** (23-03-20)

Maksimum: **99,53** (22-11-07)

Średni: **83,36**

Bezpieczeństwo energetyczne

Bezpieczeństwo energetyczne oznacza **stałą (czyli bez przerw) dostępność źródeł energii po przystępnej cenie** (IEA, 2019). W długim okresie bezpieczeństwo energetyczne mają zapewnić odpowiednie inwestycje w moce wytwórcze, zgodnie z potrzebami rozwijającej się gospodarki oraz uwzględniające konieczność ochrony środowiska.

[International Energy Agency]

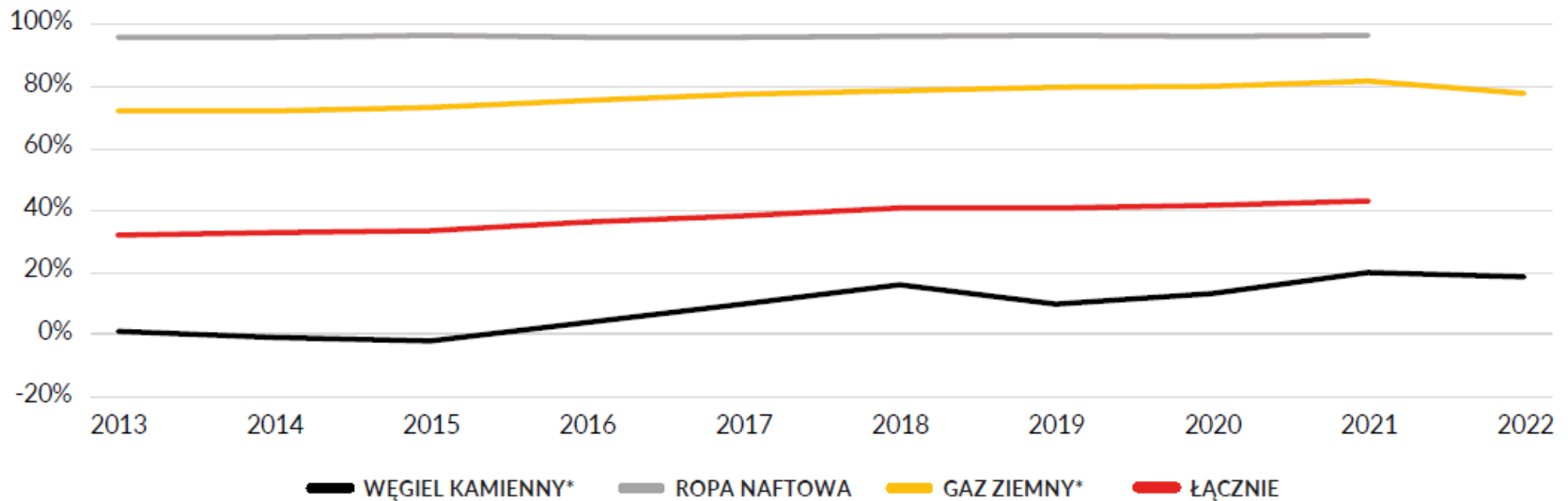
Bezpieczeństwo energetyczne oznacza zapewnienie zrównoważonej produkcji i konsumpcji energii **w rozsądnej cenie**, w taki sposób, aby **wzmacniać wzrost gospodarczy, redukować ubóstwo** oraz bezpośrednio **poprawiać jakość życia ludzi** przez rozszerzenie dostępu do zaawansowanych usług energetycznych.

[World Bank]

Bezpieczeństwo energetyczne - „stan w którym państwo oraz wszyscy (jego mieszkańcy i przedsiębiorstwa posiadają dostęp do wystarczających zasobów energii w **przystępnych cenach**, które w okresie przewidywalnej przyszłości są **wolne od ryzyka poważnych zakłóceń w dostawach**”.

[Barton, Redgwell, Zillman 2004]

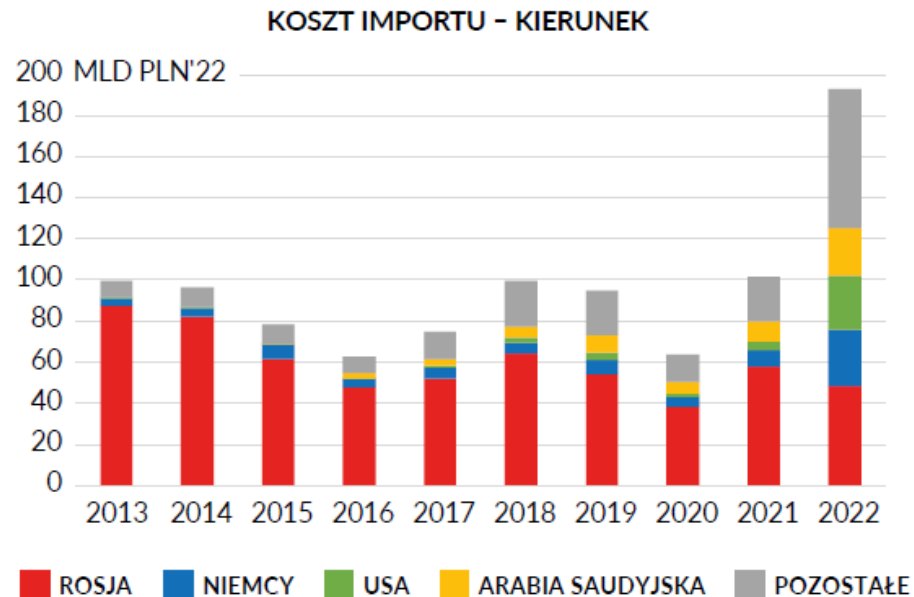
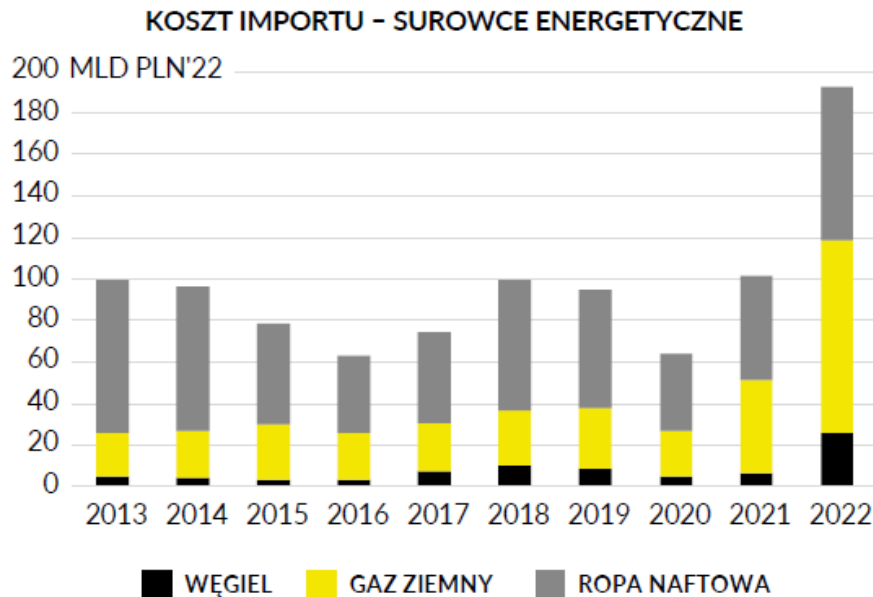
Uzależnienie importowe Polski w zakresie energii

Uzależnienie importowe jest zdefiniowane jako stosunek energii importowanej do końcowego zużycia:

- w przypadku ropy naftowej: 96–97%,
- w przypadku gazu ziemnego wyniosło 78%,
- w przypadku węgla kamiennego 19%.

Koszt importu surowców energetycznych

W 2022 r. wartość importu surowców energetycznych w Polsce wyniosła **193 mld zł** [wzrost o 117% (104 mld zł)].

Prawie połowę tej kwoty (48%) stanowił import **gazu ziemnego (93 mld zł)**, a 38% to koszty zakupu **ropy naftowej (74 mld zł)**. Koszt importu węgla wyniósł **26 mld zł**, stanowiąc 13% wydatków na import surowców.

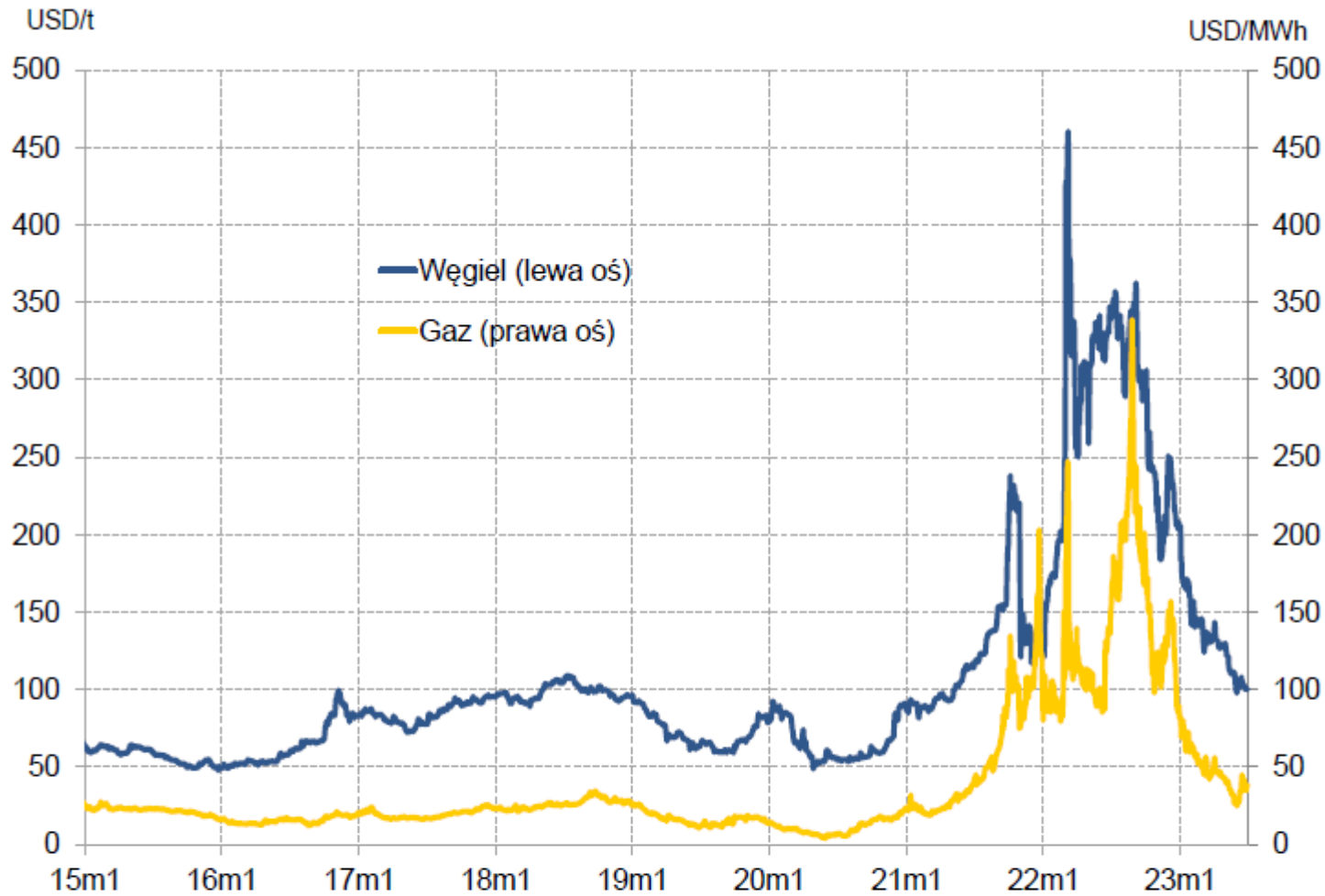
Ceny uprawnień do emisji CO2

Źródło: Trading Economics (2023), <https://tradingeconomics.com/commodity/carbon> (dostęp: 18.07.2023).

Ceny uprawnień do emisji CO2 są obecnie kluczowym kosztem w koncernach energetycznych (szczególnie w PGE, gdzie w 2019 r. koszty ich zakupu wynosiły **1,5 mld zł**, w 2020 r. **6,6 mld zł**, w 2021 **14,0 mld zł**, a w 2022 r. **20 mld zł**).

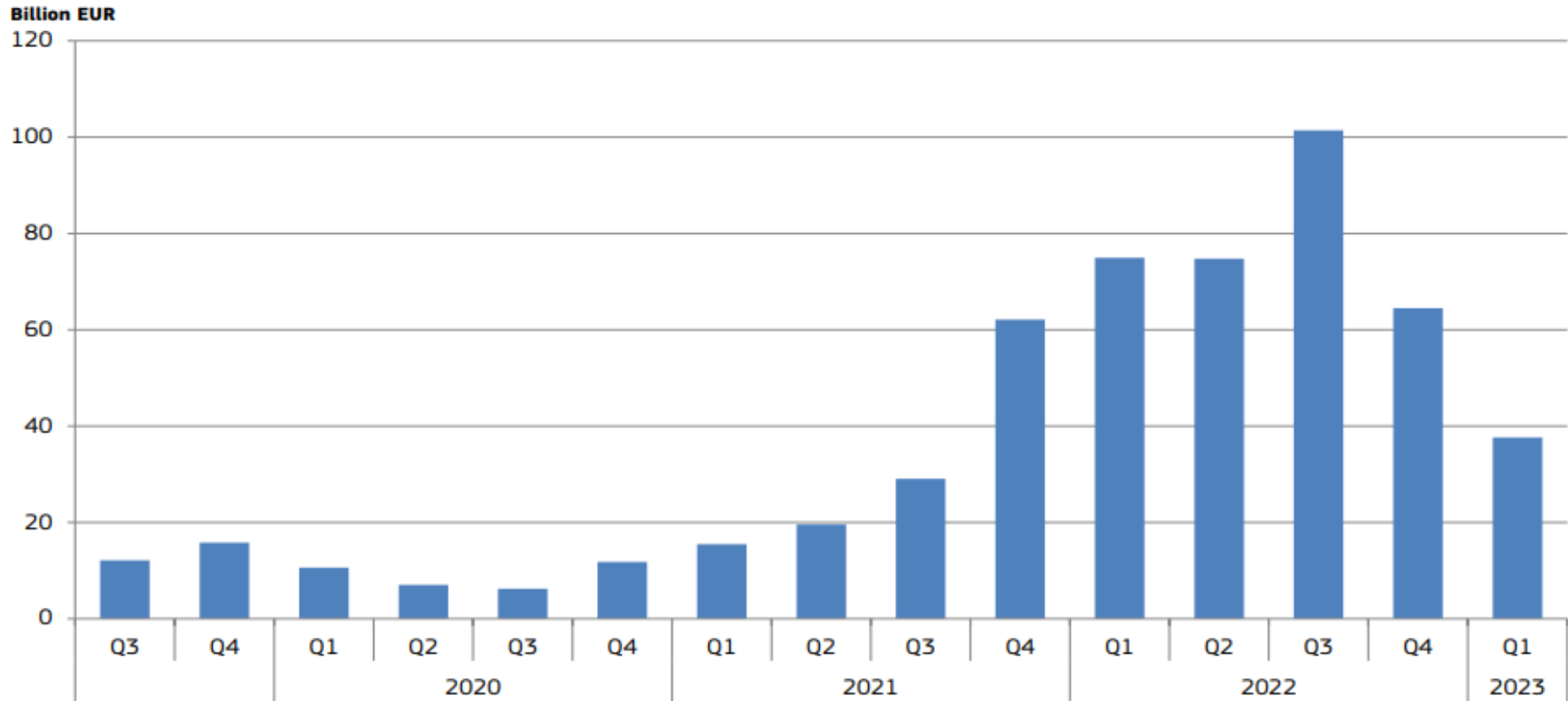
Ceny surowców energetycznych

Źródło: dane Bloomberg, obliczenia NBP.

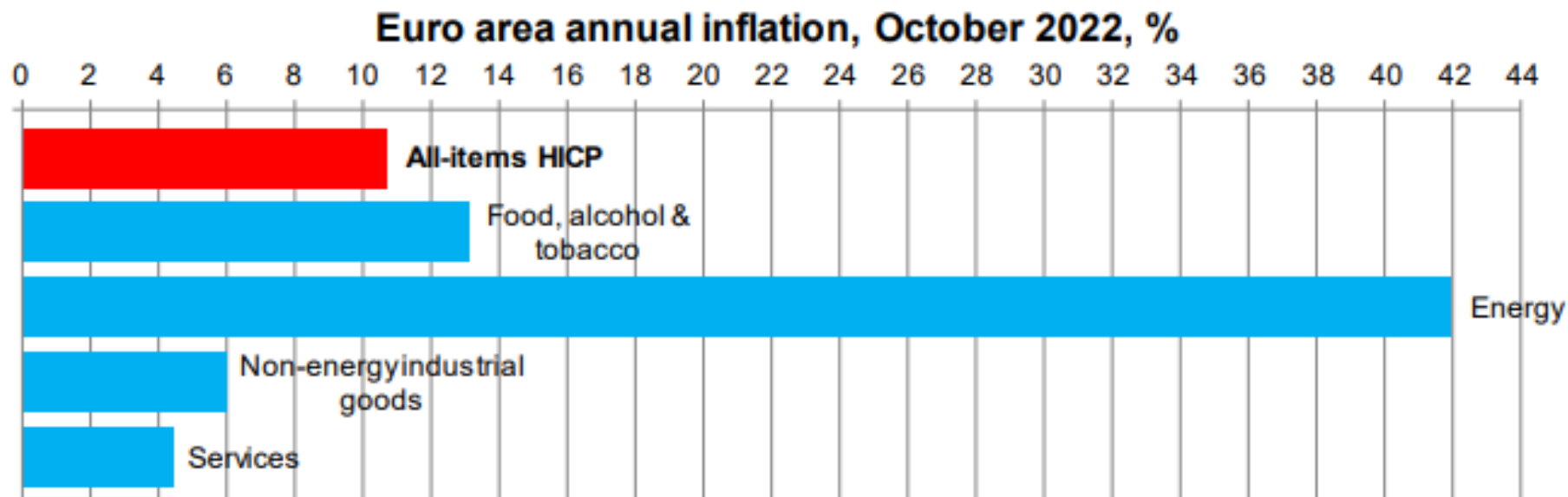
Ceny wyrażają notowania kontraktów futures na miesiąc wprzód na gaz ziemny dostarczany do holenderskiego hubu TTF oraz węgiel *Free on Board* w porcie Richards Bay. USD/t – cena wyrażona w dolarach amerykańskich za tonę. USD/MWh – cena wyrażona w dolarach amerykańskich za megawatogodzinę.

Szacowany kwartalny rachunek za import gazu spoza UE, (w mld euro)

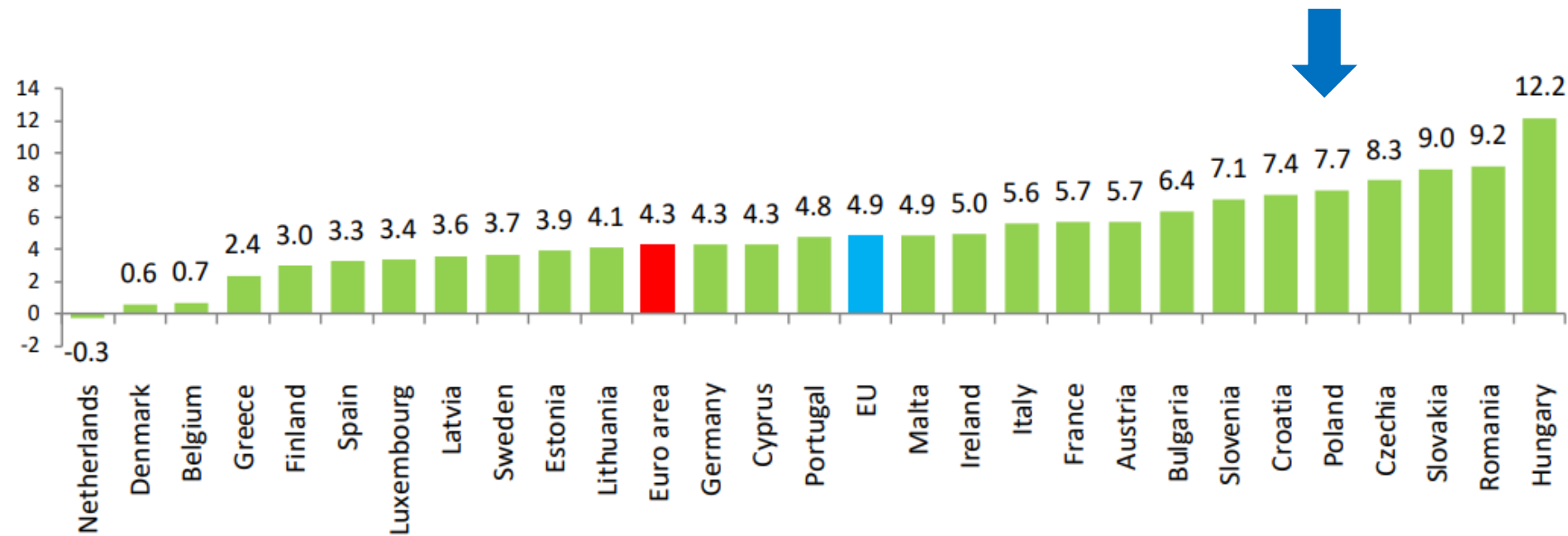
Źródło: EC (2023), Market Observatory for Energy, First quarter of 2023.

Inflacja w strefie euro, październik 2022

Źródło: Eurostat, 2022.

Stopa inflacji (HICP) w krajach UE, IX 2023

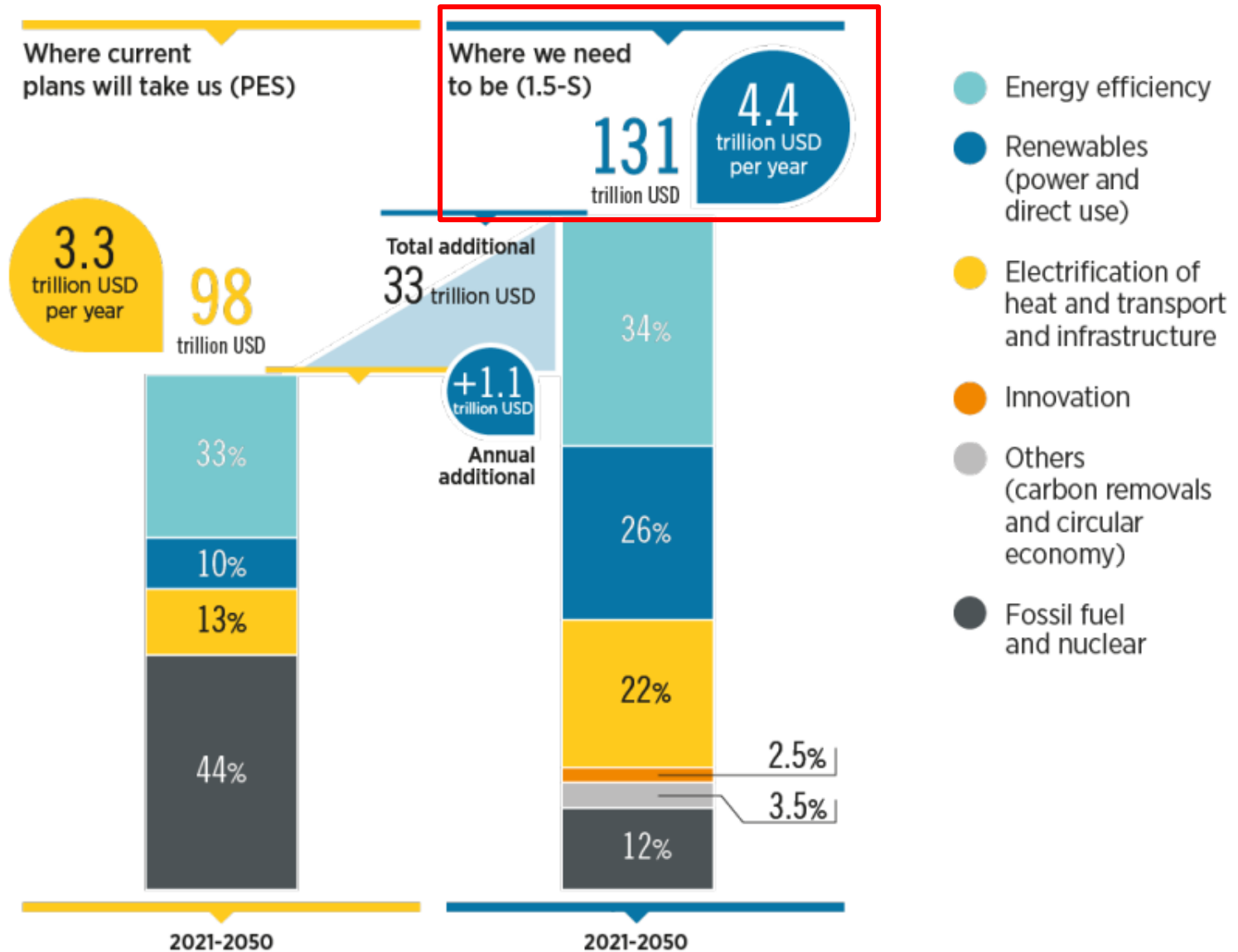
Źródło: Eurostat, 2023.

Ceny energii elektrycznej (w USD/1 kWh), 2022

Kraj	Udział węgla w produkcji energii elektrycznej (w %)	Cena energii elektrycznej dla gospodarstw domowych (USD/kWh), XII 2022	Cena energii elektrycznej dla przedsiębiorstw (USD/kWh), XII 2022	Stopa inflacji (w %), 2023*	Stopa wzrostu PKB (w %), 2023*
Polska	71%	0,201	0,416	11,5	-0,3
RPA	84%	0,148	0,071	6,4	0,2
Indie	74%	0,079	0,118	4,8	6,1
Kazachstan	67%	0,047	0,063	14,6	4,9
Indonezja	62%	0,096	0,074	3,5	5,0
Chiny	61%	0,075	0,088	0,0	6,3
Australia	48%	0,238	0,302	7,0	2,3
Malezja	42%	0,047	0,095	2,8	5,6
Wietnam	39%	0,079	0,075	2,0	4,1
Korea Płd.	34%	0,109	0,099	2,7	0,9
Niemcy	31%	0,614	0,910	6,4	-0,5
Japonia	30%	0,241	0,232	3,2	1,3
USA	20%	0,174	0,146	3,0	1,8

Źródło: : www.globalpetrolprices.com/ (dostęp: 17.07.2023) i Trading Economics (2023), <https://tradingeconomics.com/matrix> (dostęp: 17.07.2023).

Koszty polityki klimatycznej

Źródło: IRENA, 2021.

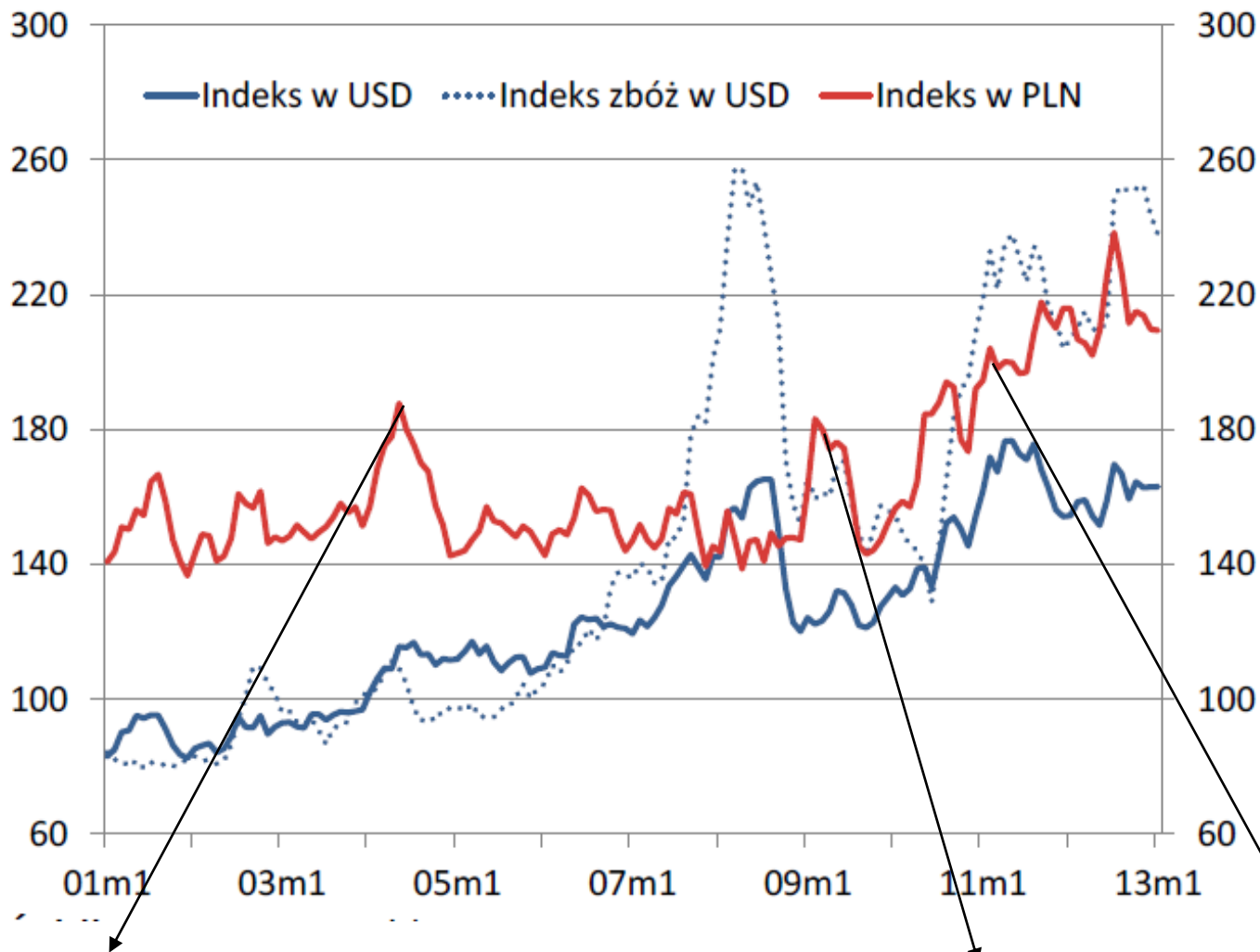
Polityka rolna w Holandii

Na początku czerwca holenderski 2022 r. rząd przyjął plan redukcji emisji tlenku azotu o 70 proc. do 2030 roku. Będzie się to wiązać koniecznością zamknięcia części gospodarstw rolnych i redukcją liczby hodowanych zwierząt.

40 tys. gospodarstw hodowlanych, będzie dotknięty realizacją rządowych planów. Dlatego niezadowoleni rolnicy od kilku tygodni organizują demonstracje przeciwko temu rozwiązaniu.

Indeks cen surowców rolnych na rynkach światowych (I kw. 1995=100)

2003				2004				2005				2006				2007				2008				2009				2010				2011			
I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.				
0,5	0,5	0,8	1,5	1,6	3,3	4,5	4,4	3,6	2,3	1,6	1,1	0,6	0,8	1,4	1,3	2,0	2,4	2,0	3,5	4,1	4,3	4,7	3,8	3,3	3,7	3,5	3,3	3,0	2,3	2,2	2,9	3,8	4,6	4,1	4,6

Indeks cen surowców rolnych

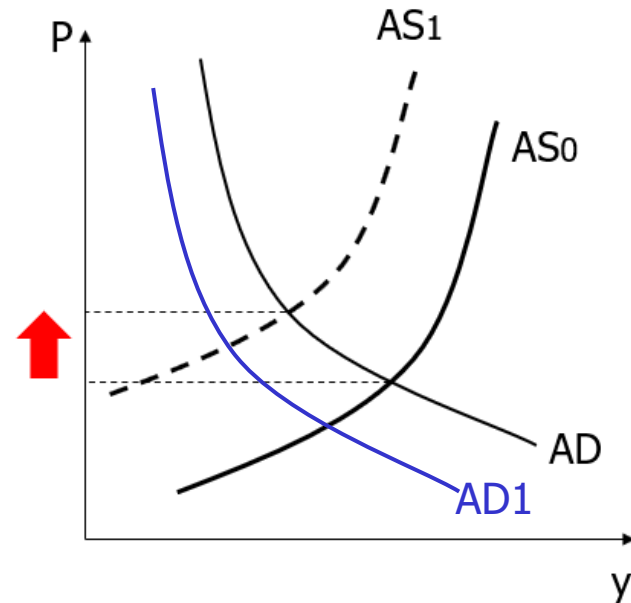
indeks,
sty-20=100

W skład indeksu cen artykułów rolnych wchodzi ceny: pszenicy, rzepaku, wieprzowiny, ziemniaków, cukru, kakao, kawy, odtłuszczonego mleka w proszku, masła i zagęszczonego mrożonego soku pomarańczowego. System wag odwzorowuje strukturę konsumpcji polskich gospodarstw domowych.

Źródło: NBP, Raport o inflacji, lipiec 2023.

Lockdowny a ceny

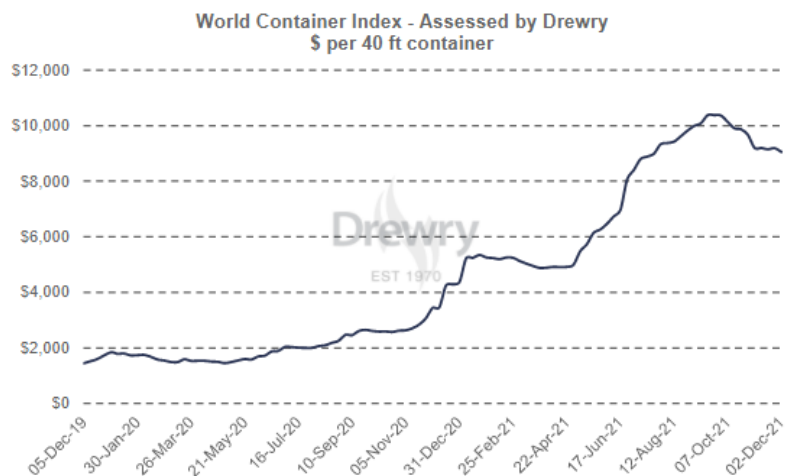
Korporacje o najwyższych zyskach, 2021

Branża motoryzacyjna

Rank	Name	Earnings	Price	Today	Price (30 days)	Country
1	 Toyota TM	\$29.97 B ⓘ	\$134.11	▼ 1.66%		 Japan
2	 Volkswagen VOW3.DE	\$25.54 B ⓘ	\$120.85	▲ 0.10%		 Germany
3	 BMW BMW.DE	\$25.28 B ⓘ	\$72.95	▲ 1.05%		 Germany
4	 Mercedes-Benz MBG.DE	\$18.83 B ⓘ	\$52.37	▲ 0.45%		 Germany
5	 Ford F	\$16.90 B ⓘ	\$11.67	▼ 0.85%		 USA
6	 Tesla TSLA	\$10.91 B ⓘ	\$204.99	▼ 7.55%		 USA
7	 Hyundai HYMTF	\$10.85 B ⓘ	\$27.50	▲ 0.00%		 S. Korea
8	 General Motors GM	\$9.68 B ⓘ	\$32.89	▲ 0.40%		 USA
9	 Honda HMC	\$8.28 B ⓘ	\$22.02	▼ 1.26%		 Japan
10	 Kia 000270.KS	\$6.14 B ⓘ	\$47.90	▲ 1.02%		 S. Korea

Ceny w transporcie morskim

Route	18-Nov-21	25-Nov-21	2-Dec-21	Weekly change (%)	Annual change (%)
Composite Index	\$9,146	\$9,186	\$9,051	-1% ▼	196% ▲
Shanghai - Rotterdam	\$13,400	\$13,475	\$13,500	0%	283% ▲
Rotterdam - Shanghai	\$1,577	\$1,583	\$1,578	0%	35% ▲
Shanghai - Genoa	\$12,420	\$12,435	\$12,480	0%	240% ▲
Shanghai - Los Angeles	\$10,038	\$10,085	\$9,698	-4% ▼	140% ▲
Los Angeles - Shanghai	\$1,275	\$1,281	\$1,306	2% ▲	152% ▲
Shanghai - New York	\$13,139	\$13,230	\$12,582	-5% ▼	152% ▲
New York - Rotterdam	\$1,187	\$1,186	\$1,183	0%	83% ▲
Rotterdam - New York	\$6,272	\$6,232	\$6,214	0%	208% ▲

Wg Morskiej Agencji Gdynia, o ile w połowie 2019 r. koszt transportu TEU (czyli objętości kontenera 20-stopowego) wynosił **750-850 dolarów**, to w połowie 2020 r. było to już 950 - 1050 dol., a w 2021 roku **3600 - 3650 dol.**

Competition (konkurencja)

Na konkurencyjnym rynku przedsiębiorstwa nie mogą ignorować cen stosowanych przez inne podmioty gospodarcze.

CASTROL EDGE 10W-60 4L

★★★★★ 4,68 [15 opinii / Zadaj pytanie](#)

Rodzaj: Syntetyczne
Pojemność: 4L

od **175,00** zł

PORÓWNAJ CENY

w 9 sklepach

LOTOS QUAZAR 5W40 4L

★★★★★ 5,00 [1 opinia / Zadaj pytanie](#)

Rodzaj: Syntetyczne
Pojemność: 4L

163,00 zł

PORÓWNAJ CENY

w 1 sklepie

MOBIL 1 FS X1 5W50 4L

★★★★★ 4,50 [Napisz opinię / Zadaj pytanie](#)

Rodzaj: Syntetyczne
Pojemność: 4L

od **119,49** zł

PORÓWNAJ CENY

w 3 sklepach

LOTOS SYNTHETIC A5/B5 SAE 5W30, POJ. 4L

★★★★★ 4,00 [Napisz opinię / Zadaj pytanie](#)

Pojemność: 4L

68,00 zł

PORÓWNAJ CENY

w 1 sklepie

Źródło: www.ceneo.pl

Inflacja a funkcjonowanie rynku

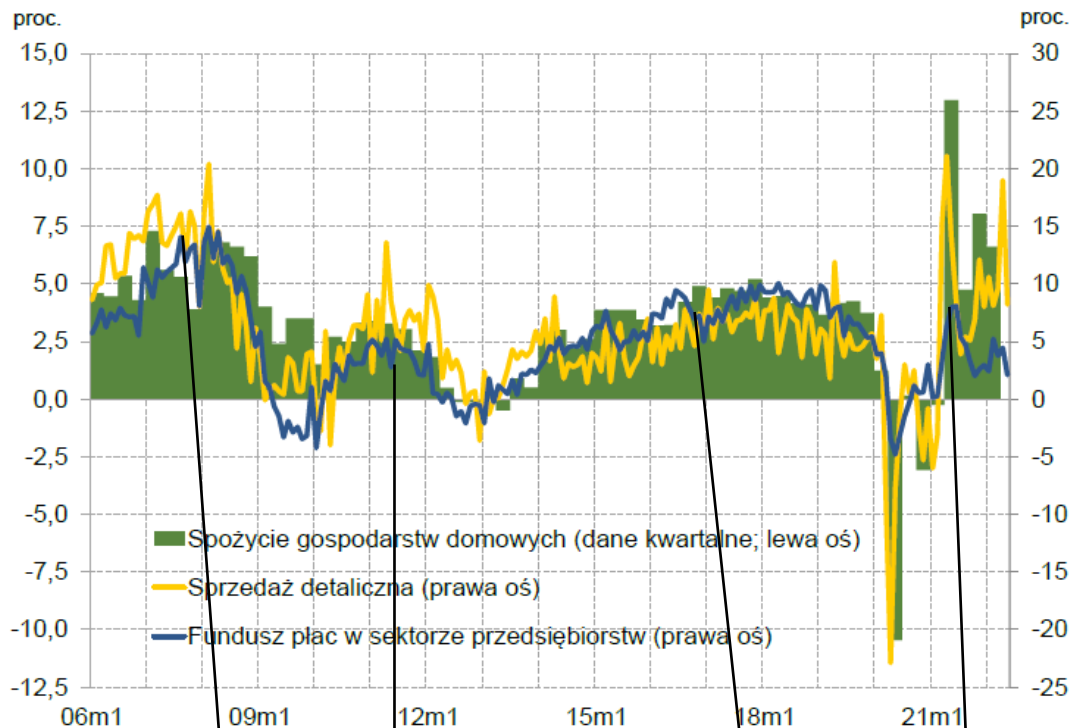
Grupa państw	Dominacja rynku*	Efektywność polityki antymonopolowej **
Grupa I. Najniższa inflacja	5,3	5,3
Grupa II. Średnia inflacja	4,9	5,1
Grupa III. Najwyższa inflacja	4,2	4,7

Polska [4,2; 4,3]

**skala 7-punktowa, na której 1 oznacza, że działalność gospodarcza została zdominowana przez niewielką liczbę grup biznesowych, a 7, że wiele firm ma wpływ na funkcjonowanie gospodarki;*

***skala 7-punktowa, na której 1 oznacza, że polityka antymonopolowa nie promuje konkurencji, a 7, że efektywnie promuje konkurencję;*

Spożycie, sprzedaż detaliczna i fundusz płac (r/r)

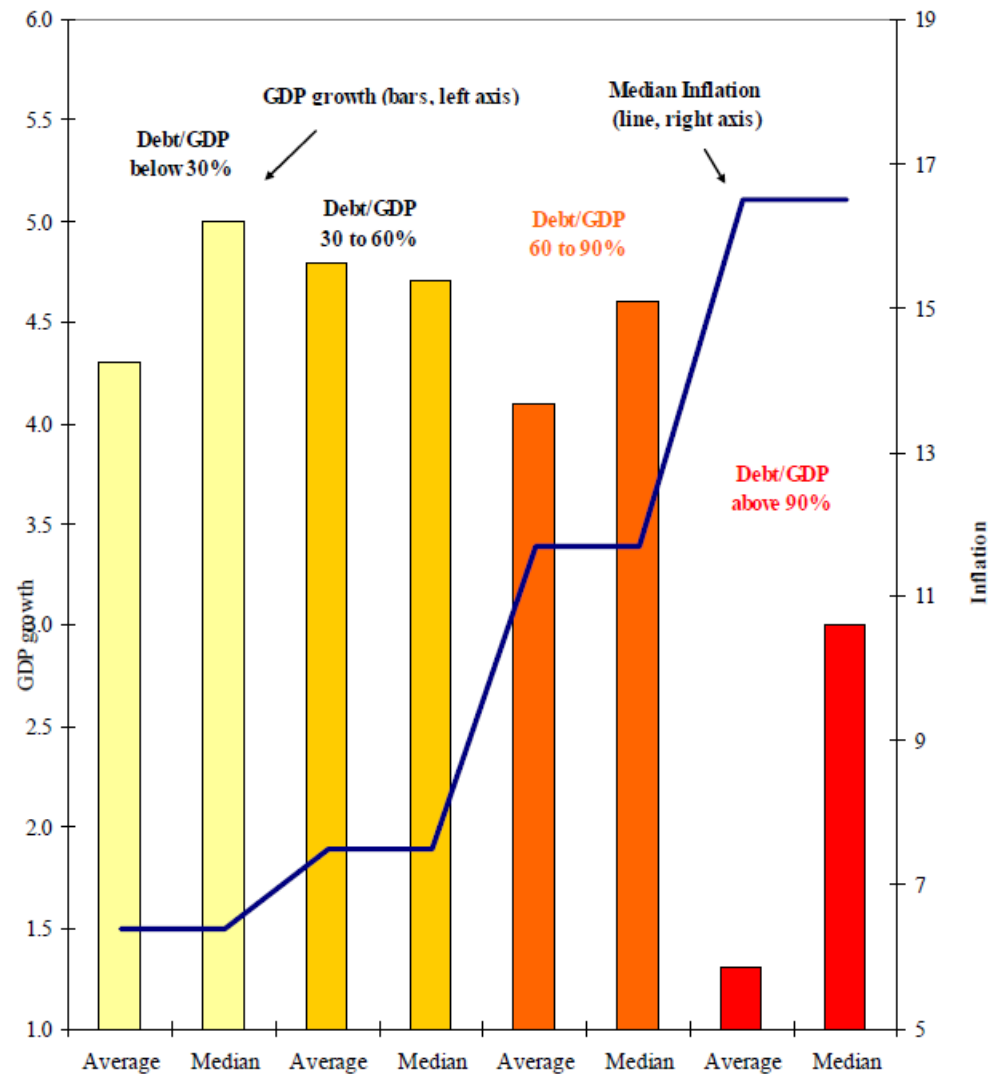

Stopa inflacji (%)

Dług publiczny a wzrost gospodarczy i inflacja

- wybrane rynki wschodzące, 1946-2009

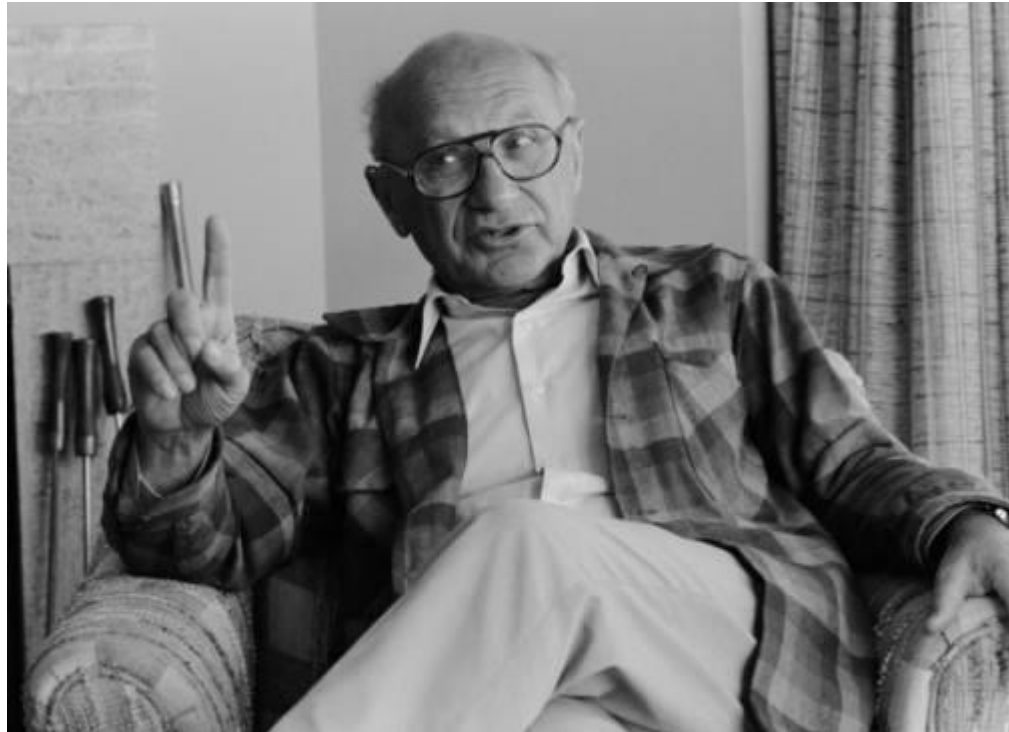
Źródło: Reinhart i Rogoff, *Growth in a time of debt*, 2010.

Zmiana długu publicznego w 17 krajach OECD

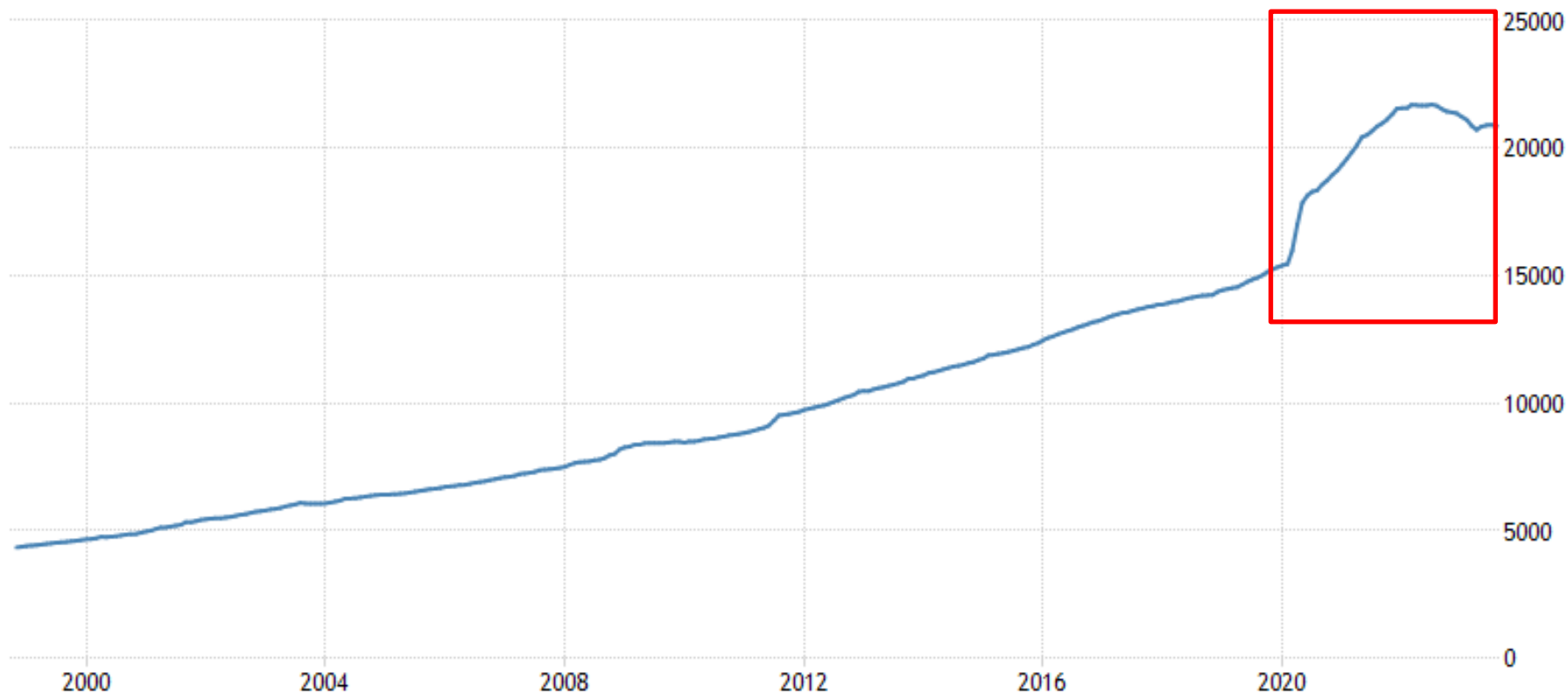
Kraj	2019	2020	Zmiana (w pp. PKB)	Zmiana (w mld USD)
USA	136,3	161,4	25,2	5 274,0
Japonia	234,6	257,8	23,2	1 154,2
Wielka Brytania	118,5	149,0	30,5	826,5
Francja	123,1	145,3	22,2	583,9
Kanada	106,9	141,9	35,0	574,9
Włochy	154,1	183,5	29,4	554,5
Niemcy	67,5	78,7	11,2	429,2
Hiszpania	117,7	147,5	29,8	381,7
Australia	77,0	92,6	15,6	208,0
Belgia	119,7	140,7	21,0	108,2
Korea Płd.	52,7	58,8	6,1	99,8
Meksyk	57,9	66,1	8,3	88,8
Polska	63,4	77,3	14,0	82,9
Niderlandy	62,3	69,8	7,5	68,1
Turcja	35,2	43,0	7,8	56,2
Szwecja	55,9	62,2	6,3	34,3
Szwajcaria	39,5	42,9	3,5	25,9
RAZEM (1-17)				10 551,2

„Inflation is always and everywhere a monetary phenomenon in the sense that it is and can be produced by a more rapid increase in the quantity of money than in output“.

(Friedman, 1970)

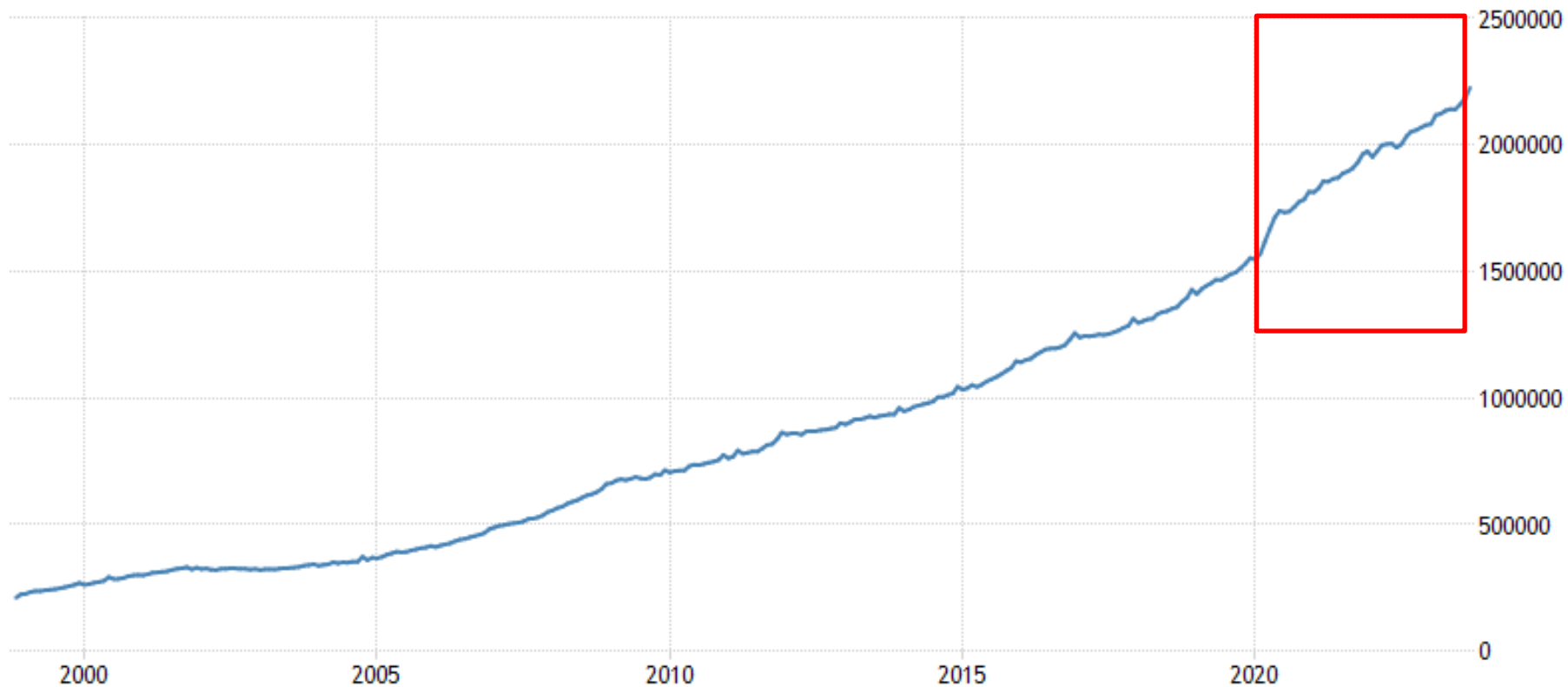
Podaż pieniądza (M2) w USA (w mld USD)

TRADINGECONOMICS.COM | FEDERAL RESERVE

Źródło: Trading Economics, 2023.

Podaż pieniądza M2 w Polsce (w mln PLN)

TRADINGECONOMICS.COM | NATIONAL BANK OF POLAND

Źródło: Trading Economics, 2023.

Inflacja w Polsce

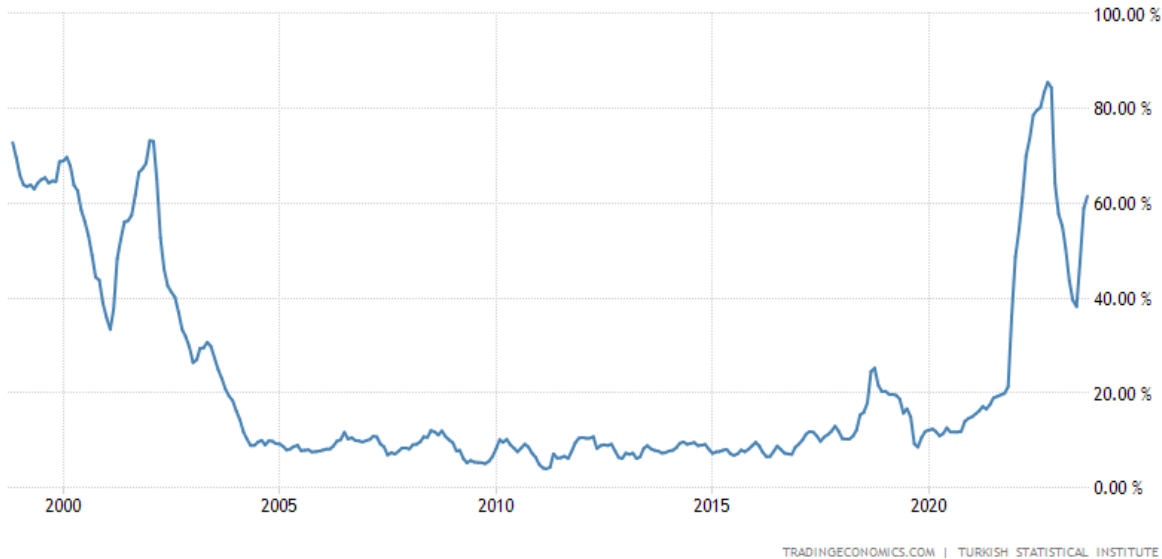

8,2%
IX.2023

Kurs złotego: USD/PLN

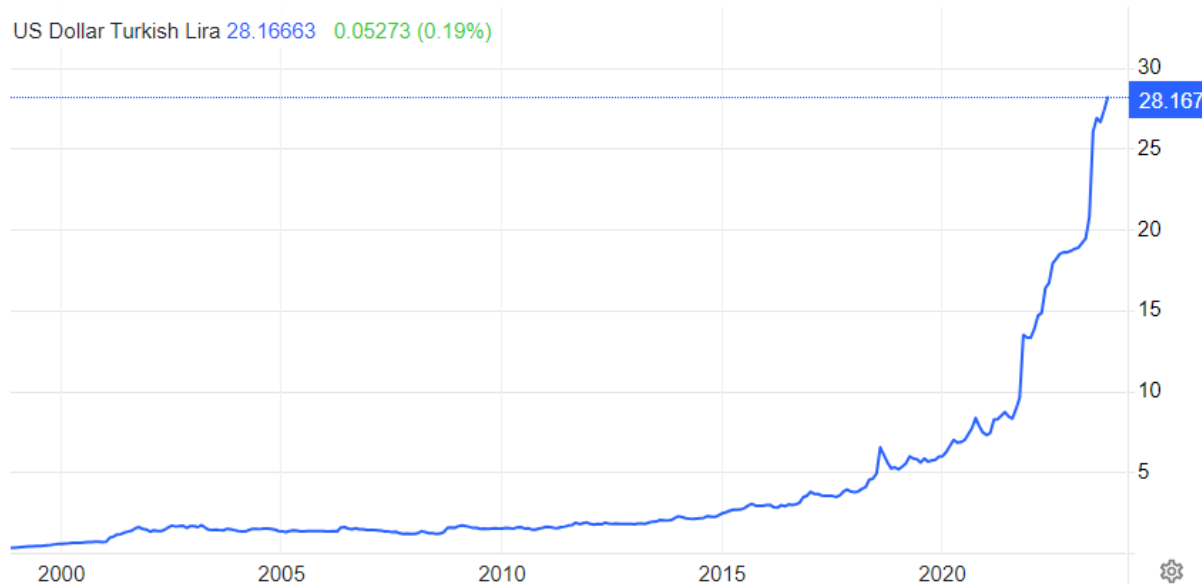

Inflacja w Turcji

61,5%
IX.2023

Kurs tureckiej liry: USD/TRY

Podatek cukrowy

NAZWA NAPOJU	AKTUALNA CENA	PROCENTOWY WZROST	CENA PO WZROŚCIE
Hoop Cola ^{2l}	3,07	45%	4,45
Fanta ^{2l} Pomarańczowa	4,98	40%	6,98
Coca-Cola ^{2l}	4,98	36%	6,78
Pepsi ^{2l}	4,99	36%	6,79

Podatek akcyzowy, 2021-2022

Od 1 stycznia 2022 r. stawki akcyzy na niektóre wyroby akcyzowe i samochody osobowe wynoszą w przypadku:

- benzyny silnikowej - 1.413,00 zł/1.000 l,
- oleju napędowego - 1.104,00 zł/1.000 l,
- gazów skroplonych do napędu silników spalinowych (np. LPG) - 387,00 zł/1.000 kg,
- gazu ziemnego do napędu silników spalinowych (np. CNG) - 0 zł
- biokomponentów stanowiących samoistne paliwa - 1.104,00 zł/1.000 l,
- energii elektrycznej - 4,60 zł/1 MWh,
- alkoholu etylowego - 6.903,00 zł/1 hl 100% vol.,
- piwa - 9,43 zł od 1 hektolitra za każdy stopień Plato gotowego wyrobu,
- wina - 191,00 zł/1 hl gotowego wyrobu,
- papierosów - 228,10 zł za każde 1.000 sztuk i 32,05% maksymalnej ceny detalicznej,
- samochodów osobowych o poj. silnika powyżej 2000 cm³ - 18,6% podstawy opodatkowania; pozostałych samochodów osobowych - 3,1% podstawy opodatkowania.

Od 1 stycznia 2021 r. stawki akcyzy na niektóre wyroby akcyzowe i samochody osobowe wynoszą w przypadku:

- benzyny silnikowej - 1.514,00 zł/1.000 l,
- oleju napędowego - 1.145,00 zł/1.000 l,
- gazów skroplonych do napędu silników spalinowych (np. LPG) - 644,00 zł/1.000 kg,
- gazu ziemnego do napędu silników spalinowych (np. CNG) - 0 zł
- biokomponentów stanowiących samoistne paliwa - 1.145,00 zł/1.000 l,
- energii elektrycznej - 5,00 zł/1 MWh,
- alkoholu etylowego - 6.275,00 zł/1 hl 100% vol.,
- piwa - 8,57 zł od 1 hektolitra za każdy stopień Plato gotowego wyrobu,
- wina - 174,00 zł/1 hl gotowego wyrobu,
- papierosów - 228,10 zł za każde 1.000 sztuk i 32,05% maksymalnej ceny detalicznej,
- samochodów osobowych o poj. silnika powyżej 2000 cm³ - 18,6% podstawy opodatkowania; pozostałych samochodów osobowych - 3,1% podstawy opodatkowania.

Źródło:
Ministerstwo
Finansów,
2022.

Tarcza antyinflacyjna 1.0

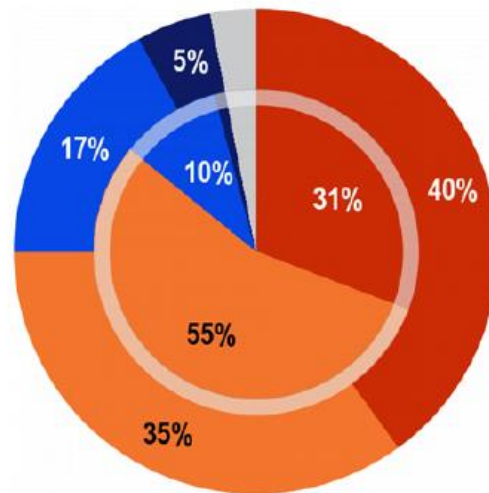
- obniżenie stawki VAT na gaz ziemny z 23% do 8% – od stycznia do marca 2022 roku,
- zniesienie akcyzy na energię elektryczną i obniżenie stawki VAT na energię elektryczną z 23% na 5% – od stycznia do marca 2022 roku,
- obniżka VAT na ciepło systemowe (ogrzewanie z kaloryferów) z 23% do 8% – od stycznia do marca 2022 roku,
- obniżenie ceny paliwa przez maksymalne zmniejszenie akcyzy – do końca maja 2022 roku.

Tarcza antyinflacyjna 2.0

- obniżenie podatku VAT z 23% do 8% na paliwa,
- przedłużenie 5% stawki VAT na prąd,
- obniżenie stawki VAT na ciepło do 5%,
- wprowadzenie zerowej stawki VAT na nawozy i inne wybrane środki wykorzystywane w produkcji rolniczej,
- wprowadzenie zerowej stawki VAT na gaz ziemny,
- wprowadzenie zerowej stawki VAT dla podstawowych produktów żywnościowych objętych wcześniej stawką 5%.

Stopień rozpowszechnienia problemu korupcji w UE - opinie przedstawicieli biznesu

Pana/i zdaniem, jak bardzo problem korupcji jest rozpowszechniony w (NASZYM KRAJU)?

- Bardzo rozpowszechniony
- Raczej rozpowszechniony
- Raczej rzadki
- Bardzo rzadki
- Nie występuje (NIE ODCZYTUJ)
- Trudno powiedzieć

UE27 ● Część zewnętrzna wykresu

PL ● Część wewnętrzna wykresu

Źródło: EC, *Businesses' attitudes towards corruption in the EU*, 2013.

Korupcja zwiększa średnie koszty działalności gospodarczej o 10% [WEF]

Inflacja a korupcja i marnotrawstwo publicznych pieniędzy

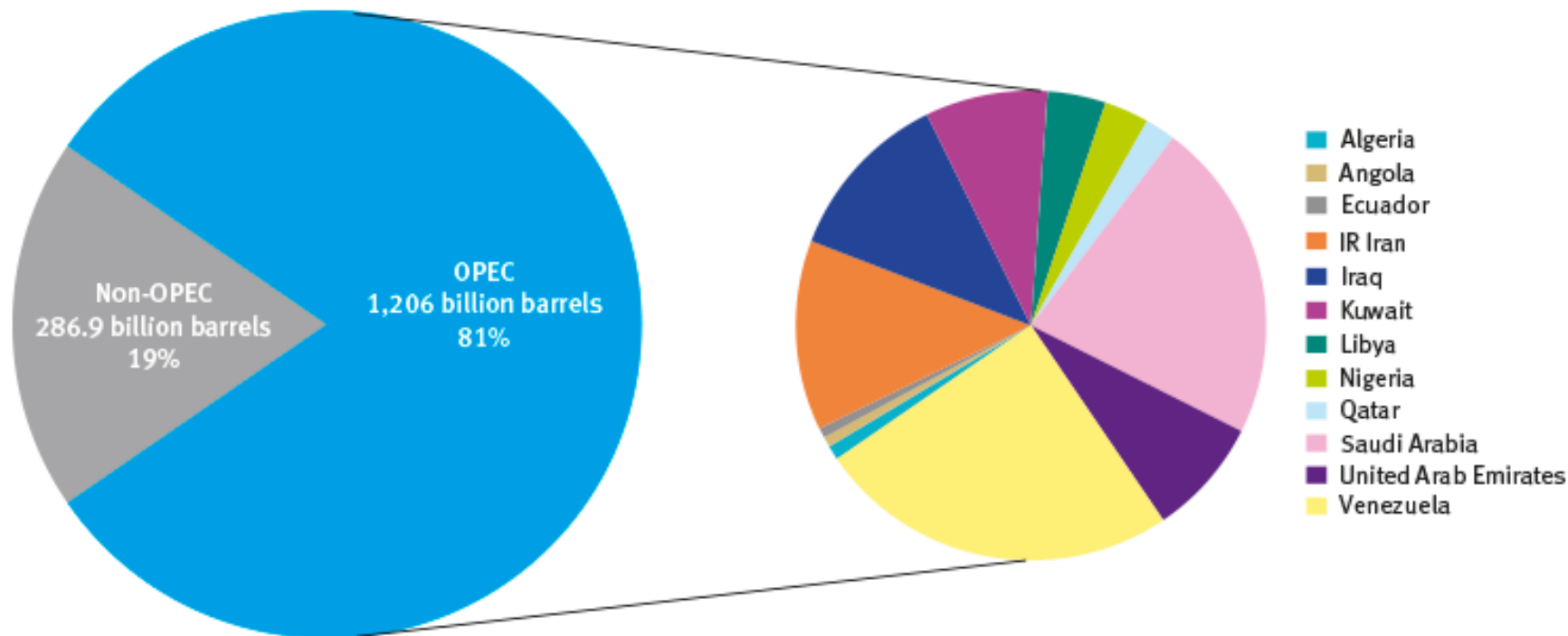
Grupa państw	Corruption Perceptions Index (TI)	Control of Corruption (WGI)	Marnotrawstwo publicznych pieniędzy*
Grupa I. Najniższa inflacja	8,3	1,8	4,2
Grupa II. Średnia inflacja	7,6	1,5	3,8
Grupa III. Najwyższa inflacja	6,8	1,2	3,2

**skala 7-punktowa, na której 1 oznacza ekstremalne marnotrawstwo, a 7, że sektor publiczny jest wyjątkowo efektywny w dostarczaniu dóbr publicznych.*

Źródło: TI, WB i WEF.

Korupcja zwiększa średnie koszty działalności gospodarczej o 10% [WEF]

Udział OPEC w światowych rezerwach ropy

OPEC proven crude oil reserves, at end of 2014 (billion barrels, OPEC share)

Venezuela	299.95	24.9%	Iraq	143.07	11.9%	Libya	48.36	4.0%	Algeria	12.20	1.0%
Saudi Arabia	266.58	22.1%	Kuwait	101.50	8.4%	Nigeria	37.07	3.1%	Angola	8.42	0.7%
IR Iran	157.53	13.1%	UAE	97.80	8.1%	Qatar	25.24	2.1%	Ecuador	8.27	0.7%

Source: OPEC Annual Statistical Bulletin 2015.

Kartel producentów samochodów ciężarowych

Daimler AG, firma DAF firmy Paccar Inc. i inni producenci ciężarówek zgodzili się zapłacić organom regulacyjnym Unii Europejskiej rekordową kwotę **2,9 mld euro** (3,2 mld USD) kar **za ustalanie cen pojazdów dostawczych i ciężarowych w ciągu ostatnich 14 lat.**

Daimler otrzymał największą karę w wysokości 1,0 mld euro, a firma DAF zapłaci 753 mln euro w ramach ugody z Komisją Europejską, która obniży potencjalne kary. Volvo AB i jej marka Renault Trucks zostaną ukarane grzywną w wysokości 670 mln euro, a CNH Industrial NV'S Iveco zapłaci 495 mln euro.

UE stwierdziła, że począwszy od 1997 r. w ramach spotkań kierowników wyższego szczebla w hotelu w Brukseli, **firmy ustalały ceny fabryczne ciężarówek oraz koordynowały harmonogram i przenoszenie kosztów nowych technologii emisji.**

Ceny, liczby podwyżek, skala podwyżek oraz przychody netto ze sprzedaży 12 leków w USA

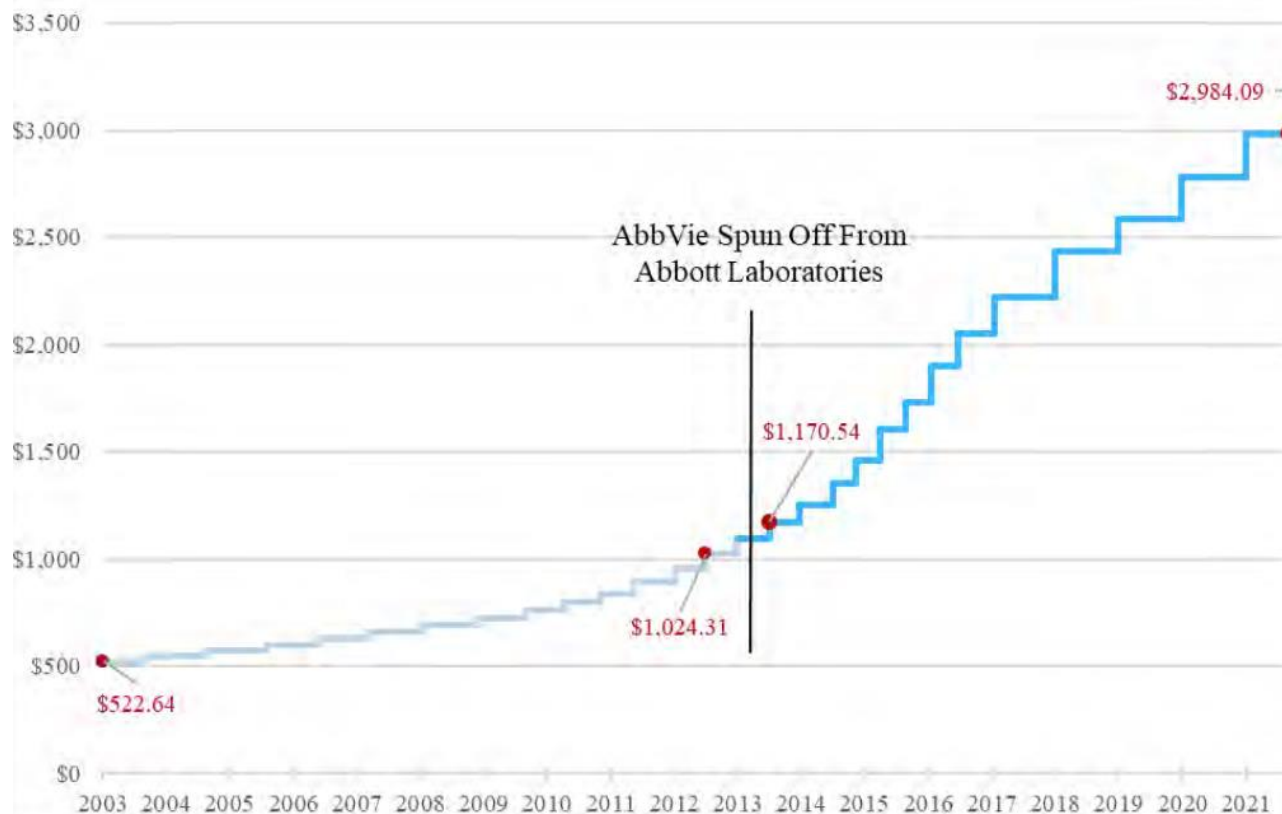
Drug	Price Today	No. of Price Increases*	Price Increase Since Launch	2019 U.S. Net Revenue
Copaxone (Teva)	\$85,400/year	25+	825%	\$950 Million
Enbrel (Amgen)	\$72,200/year	25+	486%	\$5.05 Billion
Gleevec (Novartis)	\$123,000/year	20+	395%	\$330 Million
H.P. Acthar (Mallinckrodt)	\$39,864/vial	5	> 100,000%	\$953 Million
Humalog (Eli Lilly)	\$274.70/vial	30+	1219%	\$1.67 Billion
Humira (AbbVie)	\$71,600/year	25+	471%	\$14.9 Billion
Imbruvica (AbbVie)	\$181,500– \$242,000/year	5+	82%	\$3.83 Billion
Lantus (Sanofi)	\$283.56/vial	20+	715%	\$1.14 Billion
Lyrica (Pfizer)	\$1,200/year	20+	420%	\$2.01 Billion
NovoLog (Novo Nordisk)	\$289.36/vial	25+	627%	\$1.18 Billion
Revlimid (Celgene/BMS)	\$192,000/year	20+	255%	\$6.27 Billion
Sensipar (Amgen)	\$9,800/year	20+	232%	\$252 Million

Firmy objęte dochodzeniem Komitetu łącznie podniosły ceny 12 badanych leków ponad 250 razy. Leki objęte śledztwem Komisji są obecnie wyceniane średnio o prawie 500% wyżej niż w momencie ich wprowadzenia na rynek. Ceny H.P. Acthar Gel (Acthar) firmy Mallinckrodt wzrosły o 100 000% w porównaniu do cen stosowanych w momencie wprowadzenia produktu na rynek.

Ceny leku Humira w USA

Lek Humira jest stosowany w leczeniu zapalenia stawów u osób dorosłych.

Firma AbbVie w latach 2003-2020 uzyskała 170 mld USD ze sprzedaży leku Humira na całym świecie. Humira jest najlepiej sprzedającym się lekiem w USA (w 2020 roku sprzedaż na tym rynku wyniosła 16 mld USD).

Finanse publiczne Polski

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022
Dochody podatkowe ogółem	367 291	370 262	432 170	465 456
z podatku od towarów i usług (VAT)	180 892	184 552	215 734	230 391
z podatku akcyzowego	72 396	71 787	75 798	79 773
z podatku dochodowego od osób prawnych	39 985	41 293	52 374	70 137
z podatku dochodowego od osób fizycznych	65 445	63 797	73 606	68 107
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	102,3	103,4	105,1	114,4
Produkt krajowy brutto (ceny stałe)	104,5	98,0	106,9	105,3

Źródło: GUS, 2023.

Wyniki Jastrzębskiej Spółki Węglowej (JSW)

Skonsolidowane raporty roczne				
	2019	2020	2021	2022
Waluta	PLN	PLN	PLN	PLN
<u>Przychody netto ze sprzedaży (tys.)</u> 	8 671 800	6 936 000	10 629 100	20 198 500
<u>Zysk (strata) z działal. oper. (tys.)</u> 	905 600	-1 780 600	1 262 400	9 336 400
Zysk (strata) brutto (tys.) 	828 000	-1 867 600	1 166 700	9 389 400
Zysk (strata) netto (tys.)* 	628 900	-1 546 000	903 700	7 561 400
Amortyzacja (tys.) 	1 033 900	1 104 900	1 220 100	1 227 700
EBITDA (tys.) 	1 939 500	-675 700	2 482 500	10 564 100

Źródło: bankier.pl, 2023.

Zbiorcze wyniki finansowe 4 koncernów energetycznych (PGE, Enea, Tauron, Energa)

Wyszczególnienie	I kw. 2022	I kw. 2023	Różnica	% zmiana (r/r)
Przychody netto ze sprzedaży	38696	59496	20799	53,7%
Zysk (strata) z dział. oper.	4251	6665	2414	56,8%
Zysk (strata) brutto	4024	6042	2018	50,2%
Zysk (strata) netto	3019	4517	1498	49,6%
EBITDA	6510	8978	2468	37,9%

Źródło: bankier.pl, 2023.

